

Maddî mukavemet ve manevî takat bakımından İngiltere ile Almanya arasındaki farklar

B. Hitler on gün evvel büyük bir fabrikada uzun bir nutuk söylemişti. İşçilere hitabeden bu nutukta, Almanya Führeri Nasjonal - sosyalist idarenin amele lehine ne kadar çalıştığını anlatıktan, demokrat ve kapitalist İngilterenin sosyalist prensiplerden ürktüğü için Almanyayı imha etmek istediğini söyledikten sonra, harbin uzamasından Almanyanın mesul olmadığını noktasında durmuş, zafer neticesinde amele bir nevi dünya cenneti vaatmişti.

İngiliz Başvekili, evvelki günkü nutkunda İngiltere silâhlanmasını 1941 senesi tamamlanacağını haber vererek İngiliz milletinin her türlü taarruza karşı hazır olduğunu bildirmiştir.

Bu iki nutku söyleyen amiller bir olmadığı gibi, nutukların aradıkları hedefler de harbin bu safhasında iki milletin ruhiyatı arasındaki farkı gösterir.

Hitlerin amele hitabederek harbin uzaması mesuliyetini İngiltereye yüklemek istemesi, ve bilhassa harbin sebebinin işçinin refahını arayan sosyal alman rejimini, bunun sırayetinden korkan İngilterenin yıkmak istemesine atfetmesi bu zamanda çok mânâlıdır. Böyle bir nutku söyleyen Amil, Almanyanın kesif amele sınıfı arasında bezginliğin başlaması olabilir.

Alman milleti altı senedir devamlı bir harp hazırlığı içinde yaşıyor. Bu millet, yiyeceğinden, içeceğinden, giyeceğinden, maddî refahı kadar manevî kıymetlerinden fedakârlık ederek silâh yaptı, ve bu sayede alman ordusu hârikalar yaratarak, yalnız Polonyayı Fransayı değil hemen hemen bütün Avrupayı hâkimiyeti altına aldı. Alman milletinin bu derece zor fedakârlıklara katlanmaktan maksadı ebediyen harbetmek değil, Polonyayı almak, Fransız ordusunu yenmek ve nihayet sulhe, rahata, refaha, boluğa kavuşmaktır. Fakat, Avrupa'da harp gayeleri umulduğundan fazla elde edildiği halde alman milleti, uğrunda altı, yedi yıldır mahrumiyetler çektiği refaha hâlâ varamadığını görüyor. Almanya, tarihte misli görülmemiş bir zaferin sahibidir, fakat alman milleti henüz sulhu elde edememiştir. Bilâkis, alman neferi Norveçin buzlu şimal sahillerinden İspanya hududuna kadar Avrupa kıyılarında hâlâ nöbet bekliyor, memleketine dönemiyor. Avrupada harp bitmiş, alman ordusu muzaffer olmuştur, fakat her gece Almanya üzerine havadan bombalar yağıyor, şehirler yanıyor, binalar yıkılıyor, insanlar ölüyor. Harp bittise sulh ne zaman? Almanya muazzam zafere erişti ise rahat ve refah nerede? Alman milleti kendi kendine muhakkak bu suali soruyor ve Hitler bu mukadder suale cevap vermek zaruretiyle duyumuştur. Alman milletinin bugünkü ruhiyatı, uzun ve çetin bir yolda, her an kendisine yakın bir menzilin sıcak ve yumuşak istirahat döşegi vaat edilen, fakat bu hasretin hergün uzadığını gören bir yolcunun bıkmılık, yorgunluk, bezginlik hâletidir. Bin bir mahrumiyet ve fedakârlık

Necmeddin Sadak

(Devamı 7 nci sahifede)

İngiliz donanması Adriyatik denizine girdi

İtalyaya yeni ve büyük bir darbe daha indirildi

Avlonya ve Krionero İngilizler tarafından şiddetle bombalandı

Londra 20 (A.A.) — İngiliz amirallik dairesi tebliğ ediyor: Akdeniz donanmasının ağır ve hafif cüzümları İtalyanların Arnavutlukta olan bahri muvasala hatlarını zorlamak üzere Adriyatik denizinde bazı hareketlerde bulunmuşlardır. Akdeniz donanması Başkumandanlığının bildirdiğine göre, 13 birincikanun gecesi amiral Fridham Wippen'in kumandası altında bulunan kruvazör ve torpido muhripplerinden mürekkep bir kuvvet Adriyatik'de Bari ve Draç limanlarına kadar olan kısmı tamamen taramıştır. Hiç bir düşman gemisine tesadüf edilmemiştir.

Aynı gece zarfında bizzat Başkumandan tarafından idare edilen zirhlardan mürekkep diğer bir kuvvet Otranto boğazını geçerek cenubi Arnavutlukta İtalyan kuvvetleri için en hayati bir işe limanı olan Avlonyayı ağır bir bombardıman altına almıştır. Yüksek infilaklı güllelerden 100 ton kadar atılmıştır.

Bütün bu hareket esnasında düşmanın hiç bir mukavemetine tesadüf edilmemiştir.

İtalyaya indirilen yeni darbe

Londra 20 (A.A.) — Reuterin denizcilik muhabiri yazıyor: İngiliz harp gemilerinin Adriyatik denizine girebilmiş olmaları İtalyaya yeni bir büyük darbenin indirilmiş bulunması demektir. Harb, bu suretle, İtalyanın eşliğine kadar götürülmüş ve İtalyanın Arnavutlukta bütün münakalatı yollarının taarruza uğratılabileceği hâle sabit olmuştur. İngiliz gemileri, yaptıkları bu harekette, B. Mussolini'nin çok defa girilmez diye tavsiye ettiği bir denizde bir kaç bin mil muhtemeldir.

(Devamı 7 nci sahifede)

İsviçrede Noel gecesi ışıklar yanacak

Berne 20 (A.A.) — Genel kurmayın bir tebliğine göre, 24/25 ilkkânun gecesi, İsviçrede ziyaları karartma emri tatbik edilmeyecektir. İsviçre, Noel gecesinde topraklarının ihlâl edilmeyeceği ümidindedir.

Karartma nizamnamesi ertesi gün tekrar tatbik olunacaktır.

Dikkatler:

Süleymaniye avlusunda asmalı!

Gazetelerden: «Tarihi kıymetli haiz bazı medrese, cami, sebîl ve türbelerin kübbelerindeki kursunların İstanbul zabıtasının sarfettiği gayretlere rağmen zaman zaman kaldığı müzeler idaresinin dikkatini celbetmiştir... Buna tedbir olarak...» ilh...

Bizce buna tedbir olarak yapılacak şey, bu gibi sirketlerin adı bir hırsızlık değil, — meselâ, alelade sahtekârlığa kıyasla kalpazanlık nevinden — esbabı müseddeli bir cürüm sayılmasını vazı kanuna kabul ettirmektir.

Süleymaniye'den kursun çalanı mimar Sinan'ın şaheseri önünde asmak, adli bir şaheser olacaktır.

İngiliz Akdeniz filosuna mensup gemiler ateş ederlerken

Örfî idare üç ay müddetle uzatıldı

Ankara 20 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün Dr. B. Mazhar Germen'in başkanlığında toplanmış ve celse açılınca Bolu mebusu Dr. B. Emin Cemal Suda'nın vefat ettiğini bildiren tezeresi okunmuş ve hatırasına hürmetten bir dakika ayakta sükût edilmiştir. Bunu müteakib 23/11/1940 da altı vilâyette bir ay müddetle ilân ve 25/11/1940 da B. M. Meclisi tarafından tasdik olunan örfî idarenin hitamından itibaren üç ay müddetle uzatılmasına aid Başvekâlet tezeresi okunmuş ve müttelifkan kabul edilmiştir.

Ruznamede mevcut maddelerden askerî tayinat ve yeni kanununa müzeyyel kanunun birinci maddesinin tefsirine aid mazbata üzerinde geçen müzakereler ve verilen izahattan sonra kabul edilmiştir.

Bina ve arazi vergisi kanunları hükümlerine tevlikan vergiden istisna edilen hükmî şahıslara aid mukataalı gayri menkullerin kıymetlendirilmesine aid kanun lâihyası ile İsveç siparişi edilmiş olan şimendifer müteahhik levanının Türkiye'ye ithalleri mühletinin, Türkiye - Fransa ticaret, kontenjan ve tediyeye anlaşmalarla merbutları hükümlerinin temditlerine aid kanun lâihyasının da birinci müzakereleri yapılmıştır.

Yine bugünkü toplantıda birinci müzakereleri yapılan maddeler arasında Türkiye - Almanya arasında imzalanmış olan ticarî mübadelelere mütedair hususî anlaşmaya bağlı - B. 1 - listesinde isim tashihî yapılmasına aid lâihya da bulunmakta idi.

Meclis müteakip içtimainı pazartesi günü yapacaktır.

Bardianın dış hatları düştü

İngiliz filosu limanı bombardıman ediyor

Derne de bombalandı, İtalyanlardan çok büyük miktarda harp malzemesi alındı

Londra 20 (A.A.) — İngiliz matbuatının bildirdiğine göre İngiliz kataları Bardia'nın dış müdafaa hatlarını zorlamışlardır. Liman, denizden İngiliz filosunun taarruzuna uğramakta ve tayyareler tarafından bombardıman edilmektedir.

Kahire 20 (A.A.) — Bu akşam buraya gelen haberlere göre, Bardia etrafında faaliyette bulunan İngiliz motorlu cüzümları, takriben 24 kilometre uzunluğunda bir kavis halinde limanın etrafını kuşatan İtalyan müdafaa hatlarını haricî muhitine doğru ilerlemektedirler. Muhasara edilmiş olan İtalyan garnizonu. İngiliz ve imparatorluk kuvvetlerinin hücumlarına şiddetli mukavemet göstermekte devam etmektedir.

Bardia ve Derne'nin bombardımanı

Kahire 20 (A.A.) — Orta şarkta İngiliz hava kuvvetleri umumi karar-gâhının tebliği: 18/19 kânunuevvel gecesi, Bardia ve Derne İngiliz bombardıman tayyareleri tarafından şiddetle bombardıman edilmiştir. Derne'de büyük hasar vukua getirilmiştir. Askerî binalarda yangınlar çıkarılmış ve kırsalata, polis karakollarına, otomobil garajlarına ve parklarına tam isabetler kaydolunarak şiddetli infilaklar tesbit olunmuştur. Son tayyarelerimiz hedef üzerinden uzaklaşırken hemen bütün kamp alevler içinde bulunuyordu.

Bardianın şimali garbisinde düşman kataları ve otomobil nakliye kolları tahşidatı üzerine de aynı derecede şiddetli hücumlar yapılmıştır. Bombaların hepsi hedef dahilinde düşmüş, fakat hasarın tam genişliği müşahede edilmemiştir.

(Devamı 2 nci sahifede)

Brindizi şiddetle bombalandı

Tayyareler 4 dalga halinde hücum etti

Milân ve Almanyada bazı yerler İngiliz tayyareleri tarafından bombardıman edildi

İtalyada bir mahal 20 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karar-gâhının tebliği: Düşman tayyareleri birbirini takip eden dört dalga halinde Brindizi üzerine bombalar atmıştır. Sivil ahali arasında, ikisi kadın olmak üzere beş hafif yaralı vardır.

İngiltere üzerinde

Londra 20 (A.A.) — Hava ve dahili emaiyet nezaretlerinin tebliği: Bugün gündüz münferit uçan düşman tayyareleri bazı ufak faaliyetlerde bulunmuş. Bir bölgeye bir kaç bomba düşmüş, pek az kişinin ölmesini ve yaralanmasını ve binalarda bazı hasarı mucib olmuştur.

Almanyaaya akınlar

Londra 20 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği: Dün gece havanın fenaliğine rağmen hava kuvvetlerimiz Rhur nantakası ile garbi Almanya üzerinde bir çok hedeflere hücum etmişlerdir.

Londra 20 (A.A.) — Hava nezaretinin istihbarat şubesi, İngiliz hava kuvvetleri tarafından çarşamba günü Milâno ve Manheim üzerine akınlar yapılarak buraların şiddetle bombardıman edildiği bildirilmektedir.

Oniki ada ve Şarki Afrikada yiyecek kıtlığı

Londra 21 (A.A.) — B.B.C.: On iki ada ve şarki Afrikada İngiliz ablokasının tesirleri şiddetle hissedilmektedir. On iki adada yiyecek azlığı şiddetle mahsurun ve bir kıtlık baş göstermesi beklenebilir. On iki ada gibi şarki Afrikadaki İtalyan kuvvetleri de aylardanberi haricî bütün irtibat ve temaslarını kaybetmişlerdir.

BU SABAHKI TELGRAFLAR

Yunanlılar yeni muvaffakiyetler kazandılar

Yeniden mühim tepeler zaptedildi

Londra 21 (A.A.) — B. B.C.: Atina'da nesredilen resmi Yunan tebliği: Muvaffakiyetli taarruzlar neticesinde yeni stratejik mevziler işgal ettik. İtalyanlardan alınan birçok esirler arasında bir albay da vardır. Elimize geçen ganimetler arasında birçok mühimmat ve toplar mevcuttur.

Tepedelen ve Klisura tahliye edildi

Londra 21 (A.A.) — B.B.C.: Arnavutluk cephesinden gelen haberlere göre İtalyanlar Tepedelen ile Klisurayı tahliye etmişlerdir. Avlonyanın İngiliz filosu tarafından bombardımanı haberi Atina'da büyük bir memnuniyet uyandırmıştır.

Arnavutluk cephesinde son vaziyet

Londra 21 (A.A.) — B.B.C.: Dün gece resmi bir Yunan sözcüsü askerî vaziyet hakkında şu beyanatta bulunmuştur: Yunan taarruzu devam ediyor. Yeni muvaffakiyetler elde edilmiştir. Sahilde ricat eden İtalyanlar arasında intizamsızlık görülmüştür. Yunan topçusu Tepedelen ile Klisurayı bombardıman etmeğe başlamıştır. Drinosun şimalinde yaptığımız harekatta çok iyi neticeler elde

Namık Kemal'in yüzüncü yılı

Memleketin her tarafında büyük vatan şairinin hâtrası tazir ediyor

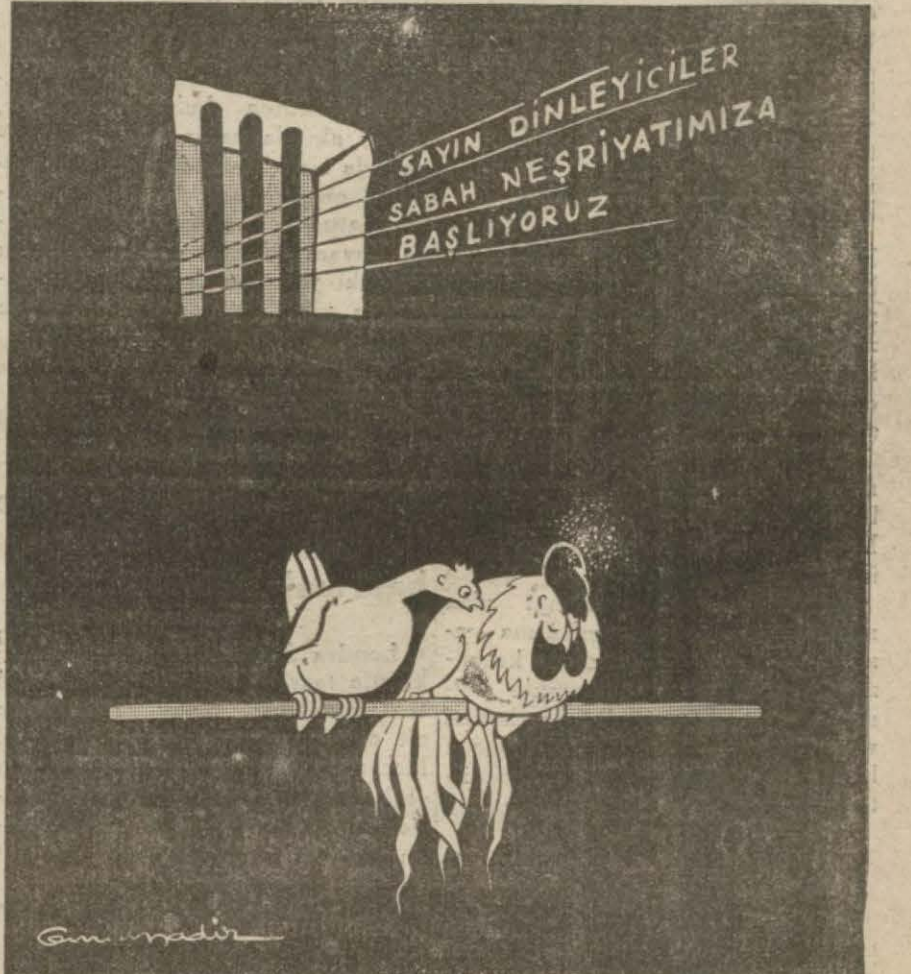
Doğumunun yüzüncü yıldönümü münasebetile bugün büyük vatan şairi Namık Kemal hâtrası memleketin her tarafında merasimle tazir edilmektedir.

Bugün bütün ilmekteplerde ilk dersler Namık Kemale tahsis edilmiştir. Büyük şairin, Maarif Vekilliği tarafından teksir edilen bir resmi sabahleyin dershanelerde kürsülerine üzerine konmuş, talebeler büyük şairin hâtrası önünde bir dakika sükût ettikten sonra muallimler Namık Kemal'in hayatı, eserleri ve şahsiyeti etrafında talebeleri tenvir etmişlerdir.

Üniversite konferans salonunda 14,30 da rektör B. Cemil Bilselin bir hitabesile başlayacak profesör bayan Halide Edib Adnan, profesör B. Nihad Tarlan ve doçent B. Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu tarafından Namık Kemal'in hayatı, şahsiyeti ve eserleri hakkında nutuklar söylenecektir.

Ayrıca bütün Halkevlerinde merasim yapılacaktır.

Namık Kemal'in doğumunun yüzüncü yıldönümü münasebetile Ge-yazttaki İnkilâp müzesinde büyük şairin eserlerinden mürekkep bir sergi açılmıştır.

— Kalkıp ötsene ayol, bak Ankara radyosu sabah neşriyatına başlamış!...

Bardiada muhasara çemberi daraldı

İtalyanların mahsur kuvvetlerine imdad gönderdikleri yok

Londra 21 (A.A.) — B.B.C.: Libyada Bardia limanı etrafında İngiliz muhasara çemberi, şiddetli bir surette daralmaktadır. Mareşal Graziyaninin Bardia'da mahsur bulunan İtalyan tümenlerine yardım göndereceği hakkında hiç bir alâmet yoktur.

Kahire 21 (A.A.) — B.B.C.: Bardiaya taarruz, gittikçe artan bir süratle şiddetlenmekte ve hakiki muhasara şekline almaktadır. İtalyan garnizonunun yiyeceği mevcut olduğu çihetle, nihayete kadar dayanmağa çalışıyor.

Kahire 21 (A.A.) — Öğrenildiğine göre mareşal Graziyani, Libyanın dahilinde 200,000 kişilik bir orduyu toplamakta meşguldür.

İtalyada 97 tren kaldırıldı

Londra 21 (A.A.) — B.B.C.: İtalyada kömür kıskını yüzünden Brennerden Sicilyaya kadar 97 tren seferi tatil edilmiştir.

ettik. Daha şimalde Yunan İleri harekâtı devam etmiş ve mühim stratejik tepeler zapt edilmiştir.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Fransanın vaziyeti

Mareşal Pétain Fransanın şerefsizliği kabul etmeyeceğini bildirmiş

Londra 20 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesinin eski Paris muhabiri, Fransanın vaziyeti hakkında şunları yazmaktadır:

Zannedildiğine göre Pétain, Almanyanın müessesisi Abetz'e, Vichy hükümetinin siyasetini müteareke ahkâmına istinade devam ettireceğini fakat şerefsizliği kabul etmeyeceğini söylemiştir.

Pétain'in elinde bulundurduğu kozlar meyanda Fransız filosunun Afrika'ya gönderilmesi imkânı da mevcuttur. Bu takdirde Almanlar müdahale edemeyeceklerdir. Lî-manda hareketsiz duran Fransız filosu Almanya için bir tehlike teşkil etmesine mukabil, Afrika sularda Almanya'yı muhasım bir Fransız filosunun mevcudiyeti İtalya için ve dolayısıyla Almanya için bir tehlike teşkil edecektir.

Hitlerin Fransaya değiştirilmiş bir sulh teklifi ile bulunması, hatta Vichy vasıtasıyla İngiltere ile anlaşmağa çalışması dahilindedir.

İngiliz liraları

Bankalar, muhbirleri nezdindeki İngiliz liralarnı Cumhuriyet Merkez bankasına tevdi edecekler

Ankara 20 (Telefonla) — Türk parası kıymetini koruma hakkındaki 12 numaralı para kararına ek olarak hazırlanan aşağıdaki kararname bugünkü Resmi gazetede neşrolunarak meriyete girmiştir. Kararnameyi aynen bildiriyorum:

1 — Bankalar her ne şekilde olursa olsun muhbirleri nezdinde bulunan ve bulunacak olan İngiliz liralarnı Cumhuriyet Merkez bankasına tevdi etmeğe mecburdurlar. Bankalar, ancak Cumhuriyet Merkez bankası ile muhtak kalmak şartıyla muhbirleri nezdinde tutulmuş kadar İngiliz lirası bulundurabilirler.

2 — Bankalar muhtak oldukları İngiliz liralarnı dış bir piyasada döviz satmak suretiyle temin edemezler. Bankalar İngiliz lirası pozisyonlarını ayrı göstererek umumî pozisyonları gibi günü gününe kapatmağa mecburdurlar.

İtalyaya karşı İngiliz kuvveti

1500 tayyare, 425,000 asker ve yarım milyon ton hacimde harp gemisi

Roma 20 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: İtalyan şark istihbarat ajansı. Büyük Britanya tarafından muhtelif harp sahalarında İtalyaya karşı tahşid edilmiş olan kuvvetlerin 1500 tayyare, 425 bin asker ve yarım milyon ton hacimde harp gemilerinin mürekkep olduğunu tasvir etmektedir. Bütün bu kuvvetler Akdeniz sahasında toplanmıştır.

Amerikan Vichy sefiri bir kruvazörle Avrupaya geliyor

Vaşington 20 (A.A.) — Vichy hükümeti nezdinde Birleşik Amerika büyük elçisi tayin edilmiş olan amiral Leahy, B. Roosevelt bir veda ziyareti yaptıktan sonra Nevyorktan bir kruvazöre binerek Lizbona gideceğini ve oradan da Vichy'ye hareket edeceğini bildirmiştir.

Vaşington 20 (A.A.) — Öğrenildiğine göre Amerikan Fransa büyük elçisine tayin edilen amiral Leahy, ağır Tuscaloosa kruvazörü ile Atlantığı geçecektir.

Maamafih, iyi malûmat alan mahfillerde beyan olduğuna nazaran B. Roosevelt, mezkûr kruvazörü elçinin emrine vermekle elçinin vazifesine verdiği ehemmiyeti ve mareşal Pétaine karşı şahsen beslediği iyi niyetleri göstermek istemiştir.

Sabık Kral Karol Amerikaya gidecek

Lizbon 20 (A.A.) — (D.N.B.): Hâlen İspanyada bulunan sabık Romanya kralı Karol bugün veya yarın Lizbona gelecektir. Karol'un Amerikaya gitmek niyetinde olduğunu söylenmektedir.

12 bin tayyare 2500 Tank, Top, mühimmat

İngiltere, Amerikaya yeni siparişlerde bulunuyor

İngilizler şimdiden 60 ticaret gemisi satın alıyorlar

Vaşington 20 (A.A.) — Vaşingtonda tahmin edildiğine göre, İngiliz hükümeti, yeniden 12,000 tayyare, 2000 ilâ 2500 tank, top ve mühimmat sipariş vermek üzere mukaveleler akdetmeğe çalışmaktadır. Tayyarelerin bedeli takriben bir milyar 125 milyon dolardır. Toplarla mühimmatın bir milyar 700 milyona baliğ olabileceği tahmin edilmektedir.

İyi malûmat alan mahfillerde zannedildiğine göre, B. Morgenthau'nun dün bahsetmiş olduğu ticaret gemilerine mütedair mukavele-nameler bu haftanın sonunda imza edilmiş bulunacaktır.

Mecmuu külliyyetli bir tonaja baliğ olan ve Amerikan limanlarında bulunan Danimarka vapurlarının da İngiltereye nakli için yapılmakta olan müzakereler memnuniyet verici bir şekilde devam etmektedir.

Amerika Maliye Nazirinin beyanları

Vaşington 20 (A.A.) — Maliye Nazir B. Morgenthau, dün matbuata beyanatta bulunarak, İngiliz hükümetinin derhal yeni harp malzemesi mübayaatına girişmek üzere salâhiyet aldığını söylemiştir. Nazir, gazetecilere sık sâtrlarla makinede yazılmış bir dosya göstererek, İngilizlerin kendi askerî ihtiyaçları için verdikleri liste olduğunu ilâve etmiştir.

B. Morgenthau, bu mübayaata ait mukavelelerin imzası için, B. Rooseveltin İngiltereye ödünç harp malzemesi vermek projesinin kongre tarafından tasvibinin bekleneceğini de ilâve etmiştir.

Kongre ikincikânun başlangıçlarında toplanarak derhal B. Rooseveltin bu projesini müzakere edecektir.

Nevyork 20 (A.A.) — Nevyork Times gazetesinin bildirdiğine göre, İngilterenin Amerikaya sipariş ettiği 60 ticaret gemisi hakkındaki mukavele imzalanmıştır.

Bu mukavele İngiltere müessisleri ile Tadd şirketi müessisleri arasında imzalanmıştır.

Yugoslavyada şiddetli kar

Yollar kapandı, bir şehir kar altında kaldı

Belgrad 20 (A.A.) — (Stefani) Sırbistanda yağmağa devam eden kar, Sırbistanın cenubundaki eyaletlerde hasarat husule getirmektedir.

Kitchvo şehri, 60 saat tamamilen mahsur bir vaziyette kalmıştır. Kitchvo civarında bulunan köylüler, karlar altında kalan şehrin ahalisine gıda maddeleri tedariki için Gostivara gelmişlerdir. Üsküp - Gostivar hattında kar dolaysıyla yollarına devam edemiyen dört trenin içindeki yolcular, hat boyunca saatlerce yürüdükten sonra Gostivara gelmişlerdir.

Gizli bir emir

İtalyan tahtelbahirlerine İspanyol vapurlarını batırmaları bildirilmiş!

Londra 20 (A.A.) — Muvaffakiyetle taarruz edilen bir İtalyan tahtelbahirinde, tahtelbahirin kime ait olduğunu anlatmadık İspanyol tüccar vapurlarını torpilemek için emirler bulunmuştur. Emirler Mario Flanzora adında bir kontramiralın imzasını taşıyordu.

Almanya'da iki kalpazan idam edildi

Berlin 20 (A.A.) — (Stefani): Bastıkları sahte nakdi evrakı piyasaya çıkarmış olan iki kalpazan idam edilmiştir.

İngiltereye yardım

Amerika B. Roosevelt'in projesini büyük memnuniyetle karşıladı

New - York 20 (A.A.) — Amerikan matbuatı İngiltereye harp malzemesi kiralınmasına dair Reiscühur Roosevelt tarafından derpiş edilen plânı bariz bir memnuniyetle karşılamaktadır.

New - York belediye reisinin bir nutku

New - York 20 (A.A.) — New - York belediye reisi La Guardia söylediği bir nutukta Amerikan mihver devletlerinin tehdidine karşı koyabilmek için müdafasını arttırmak mecburiyetinde bulunduğunu söylemiş ve demiştir ki:

«Bundan sonra tesirsiz tedbirler almak ve boş yere vakit geçirmek imkânı yoktur. Bundan sonra hatalarda da bulunamayız. Halledilecek yegâne şey memleketin kurtulması için lazım olan silâhları imal etmektir. Amerika hükümeti cenubi Amerikada, merkezi Amerikada veya şimali Amerikada en ufak toprak parçasında en küçük bir hâkimiyet değişikliğine müsaade etmeyecektir»

Lord Halifax

İngilterenin Vaşington büyük elçiliği için ismi geçiyor

Londra 20 (A.A.) — Reuterin diplomatik muhabiri yazıyor: Londrada iyi haber alan mahfillerde İngilterenin Vaşington büyük elçiliği için hâlen ciddi surette ismi geçen zat, Lord Halifax'dır.

Eğer Lord Halifax, İngilterenin Vaşington büyük elçiliği vazifesini kabul ederse, bittabi kabinede bazı değişiklikler olacak ve B. Lloyd George'un devlet nazırı sıfatıyla harp kabinesine girmesi de siyasî mahfillerde fazla sürprizle karşılanmayacaktır.

Bardianın dış hatları düştü

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Avcı tayyarelerimiz, İleri mntakalarda taarruz hareketlerine devam etmişlerdir. Sollum ile Gambut arasında vukua gelen bir çarpışmada sekiz mitralyözülü bir avcı filosu, üç Savoı 79 ve iki Fiat 42 tayyaresi düşürmüşlerdir. Ayrıca iki düşman tayyaresi de filodan ayrılmış ve bunların güçlükle manevra edebildikleri müşahade olunmuştur. Maamafih kayıpları katı olarak tesbit olunamamıştır.

İtalyanlardan alınan malzeme

Kahire 20 (A.A.) — (B. B. C.) Garp çözümlen Kahireye gelen bir zatin verdiği malûmatı göre İtalyanlardan alınan harp malzemesi, top, tank, havan topu vesaire pek büyük miktardadır. İtalyanlar bu levazımı tahrib etmeğe vakit bulamamışlardır. İngilizler şimdi bunları İtalyanlara karşı kullanıyorlar.

Kahire 20 (A.A.) — Orta Şark İngiliz kuvvetleri umumî karargâhi tarafından neşredilen resmi tebliğ:

Mısırda: Bardia civarında vaziyette değişiklik yoktur.

Sudanda: Gallabat ve Kassala civarında keşif hareketlerine devam edilmektedir.

Kenyada: Şimal hudud mntakasında Buran köyüne hücum eden bir düşman müfrezesine hadise mahalline yetişen şarkî Afrika kâinatına mensup bir grup mukabele ederek iki düşmanı öldürmüş, 70 deve ile bir çok harp malzemesi igtinam edilmiştir. Zayıfatımız yoktur.

Uçlu pakt

Üç hükümette muhtelif komisyonlar teşkil ediliyor

Berlin 20 (A.A.) — Aşağıdaki resmi tebliğ neşredilmiştir:

Almanya, İtalya ve Japonya arasında akdedilmiş olan üçlü pakt, bu paktın tabiki vazifesini deruhte edecek olan muhtelif teknik komisyonlar teşkilini çerpiş etmektedir. Üç hükümet, her üç hükümet merkezinde bir umumî komisyonlar askerî ve ekonomik komisyonlar teşkiline karar vermişlerdir. İhzaı meşai bitirdikten sonra, komisyonlar şimdi faaliyete geçeceklerdir.

Gözlükçüler hakkında kanun

Ankara 20 (Telefonla) — Gözlükçüler hakkında hazırlanan kanun lâihayı meclis ruznamesine alınmıştır. Bu lâihada gözlükçülerin ne suretle icrayı sanat edeceklerine dair hükümler vardır.

“Almanya bu harbi kazanmayacaktır,”

İspanyol muharririnin kanaati budur

Londra 20 (A.A.) — İspanyol muharriri Del Pozo, Daily Express için yazdığı bir makalede şöyle diyor:

«İngiltere nihâl zafere kadar uzun bir harbe katlanmağa karar vermiştir. Bu zaferi elde etmek için de İngilterenin vesaiti vardır. Madridde hâkim olan kanaatin hilâfına olarak Hitlerin harbi kazanmayacağını zannediyorum. İspanyanın harbe iştirak etmeyeceğinden emlinim. Hariciye Nazırı Serrano Sumer, mihver «hayır» demiş olan adamdır. «Hayır» demeye de devam edecektir.

Münakalât Vekilinin tetkikleri

Yedikule demiryolu atölyelerinin tamir kabiliyeti arttırılacak

Münakalât Vekili Cevdet Kerim İnce dayı dün sabah vilâyeti ve partiyi ziyaret ederek Vali B. Lütifi Kırdar, ve parti reisi B. Reşad Mimaroglu ile görüşmüş, müteakiben Sirkeci garına giderek bir müddet orada meşgul olmuştur.

Vekil bundan sonra Yedikule demiryolu atölyelerine giderek alâkahlarla ve işçilerle görüşmüş, bu temasları müteakip idare amirleri ve fen heyetleriyle atölyelerin tamir kabiliyetlerinin suretle artırılması tedbirlerini kararlaştırmıştır.

Öğleden sonra Silivriye giden Vekil inşa edilmekte olan liman ve iskele işlerini tetkik etmiş ve icap eden emirler vererek akşam üzeri Yeşilköy hava istasyonunu tetkik etmiştir.

İtalyan tebliğ

Trablusta, Arnavutlukta şiddetli muharebeler devam ediyor

İtalyada bir mahal 20 (A.A.) — İtalyan ordularını umumî karargâhının tebliği: Bingazi hududu mntakasında topçu kuvvetlerimiz, Bardia civarında düşman topçusuna ve makineli vesaitini muvaffakiyetle mukabele etmişlerdir.

Tayyarelerimiz, bombardıman etmekle ve makineli tüfenk ateşi açmakla meşgul oldukları esnada düşman tayyare gruplarının taarruzuna uğramışlardır. Cereyan eden şiddetli muharebe esasında iki Hurricane düşürülmüştür. Avcı tayyarelerimizden biri dönmüştür. 18/19 gecesi İskenderiye bombardıman edilmiştir.

Yunan cephesinde 11 inci ordu mntakasında şiddetli muharebeler cereyan etmektedir. Dün bir kaç mahalde itoplu bir halde bulunan düşman kuvvetleri şiddetle bombardıman edilmiştir. Bu hareketlerden biri esasında bombardıman filomuz, 4 Gloster tayyaresinin hücumuna uğramıştır. Bunlardan üçü avciler içinde düşürülmüştür. «Pichiatelli» tipindeki tayyarelerimiz, bir vapura hücum ederek batırmışlardır. Bundan başka makineli vesait tecemmüllerini ve kâfileleri bombardıman ve mitralyöz ateşine tâbi tutmuşlardır.

Aynı 18 inci günü düşmanın Avloniyaya taarruz teşebbüsü esnasında üç Blenheim, avcı tayyarelerimiz tarafından düşürülmüştür.

Şarkî Afrikada Sudan hududunda keşif kolları ve topçu faaliyeti olmuştur. Aynı 19 uncu günü Metemma civarında bir antrepo ile düşmanın müdafaa tesisatına isabetler kaydedilmiştir.

Aynı 18 inde tayyarelerimiz, büyük ve küçük çapta bombalarla Halya şimendifer hattının İltisak noktası olan Eriha istasyonunun şimalindeki kütahları bombardıman etmişlerdir. Hedeflere tam isabetler kaydedilmiştir.

New England'da zelzele

Boston 20 (A.A.) — Bu sabah mahalli saatle ikiyi yirmi beş gece Nev England hükümeti dahilinde geni bir mntakayı sarsan bir zelzele olmuş ve binlerce kişi yataklarından fırlayarak gecelik kıyafetleriyle sokaklara dökülmüştür. Ciddi hasar yoktur.

Cenubi Afrikadaki Belçikalılar askere çağrılıyorlar

Pretoria 20 (A.A.) — Belçika elçiliğinin bir tebliğinde, cenubi Afrikada bulunan 935/941 kuralı Belçikalılar askerliklerini yapmak üzere silâh altına çağrılmaktadır.

Yunanlılar on köyü işgal ettiler

İtalyanlar Tepedeleni ve Klisurayı yaktılar

Mevzilerinden süngü hücumlarile tardedilen İtalyanlardan 600 esir daha alındı

Atina 20 (A.A.) — Resmi bir Yunan sözcüsü dün akşam şunları bildirmiştir:

Arnavutluk hududunun şark sahili mntakasında İtalyan kutaatı Porto - Palermon körfezi yakınındaki mevzileri terk ederek şimalde Himaraya doğru kaçmışlardır.

Merkez mntakasında Tepedelen civarında yakından sıkıştırılan İtalyanlar şimdi ricat halindedir. İlerlemeğe devam eden Yunanlılar bunları takip etmektedir. Tepedelenin yakınında mühim bir üs teşkil eden Klisuranın civarında, çok şiddetli mukavemet gösterdikten sonra bir İtalyan müfrezesi geri çekilmeğe icbar edilmiştir. Şimdi Yunan topçusu Klisurayı dövmektedir.

Şimalde Yunan ilerleyişi çok mühim olmuş ve İtalyanlar çok ağır ziyat vermişlerdir. 10 köy işgal edilmiş ve civar tepelerde birçok İtalyan askerî cesetleri bulunmuştur.

Himara civarında cereyan etmekte olan muharebelerin, bu şehri almaktan fazla, Avloniyaya giden büyük sahi yoluna hâkim tepelerin işgaline matuf bulunduğu zannedilmektedir. Yunan ilerleyişini geciktirmek için bütün gayretlerini sarfetmekte olan İtalyanlar mühim bir köpüyü atmışlardır.

Şimalde cephenin öteki başında kar ve sis işe işlerini güçleştirmektedir. Hava şartları dolaysıyla İtalyan tayyareleri faaliyette bulunmamaktadır.

Şimal bölgesinde Yunanlıların cesaretleri merkez mntakasındaki muvaffakiyet haberleri üzerine bir kat dal'a artmıştır. Son 48 saat içinde bu kıtala: sık sık taarruz geçmişlerdir. İki mühim tepe daha işgal edilmiştir. Bu tepelerden biri Ostrovica silsilesinin öteki yüzünde bulunmaktadır. Bu bölgede İtalyanlar çok öli vermiştir. Bunlar meyanda soğuktan ölen askerler de vardır.

Londra 20 (A.A.) — İtalyanlar Tepedeleni ve Klisurayı tahliye etmeden evvel yakmışlardır.

Yunan gerilerine atılan bombalar

Manastir 20 (A.A.) — Reuter ajansının Arnavutluk hududundaki muhabiri bildiriyor: Ostrovica'dan Pogradet bölgesine kadar bütün cephe boyunca çarşamba günü, gece yarısındanberi çok şiddetli bir topçu düellosu olmuştur. İtalyanların altı ağır top yerleştirmiş oldukları Mekra dağının tepelerinde dün bombardıman bilhassa şiddetli olmuştur.

İtalyanlar: Görice ve Florina arasındaki mntakada Yunan gerilerine çok yüksek infilaklı bombalar atmışlardır. Bu bombaların patlaması Manastirda evlerin cırlarını sarsmıştır. İtalyanlar, gerilerinde takviye kutaatın toplanmasını kolaylaştırmak için bütün şimal cephesi boyunca anuâne mukavemet göstermektedir. İstihkâm taburları Lin yolunda karları temizlemektedir. Ağır kamyonları cepheye doğru gelmekte olduğu görülmüştür.

Sovyet sefiri, Hitler'e itimadnamesini verdi

Berlin 20 (A.A.) — (Stefani): Yeni Sovyet sefiri Vladimir Jorjievic Dekanozof, dün Hitler'e itimadnamesini vermiştir. Merasimde Hariciye Nazırı von Ribbentrop da hazır bulunmuştur.

Mekteplerin yılbaşı tatili

Ankara 20 (Telefonla) — Marif Vekâleti mekteplerin yılbaşı dolaysıyla yapacakları tatil müddetini tesbit etmiştir. Yılbaşı tatilini birincikânunun 30 ve 31 inci günleri ile ikincikânunun 1 inci günüdür.

İki teneke petrol saklıyan bakkalın cezası

İzmir 20 (Telefonla) — Bergamada bakkal Ömer Fahri iki teneke petrol sakladığından mahkemeye verilmiş, iki sene müddetle Eskişehir'e sürgün ve 500 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

ALi ile VELi

Eli boş bayan

Veli — Güverte penceresinin dibinde oturan kadını görüyor musun Ali?..

Ali — Görüyorum Veli şu genç, kürkklü kadın değil mi?..

— Evet!.. İşte o ömründe hiç gazete okumayan bir bayandır!...

— Nasıl olur Veli, gözlerine bak, zekâ fıskıyor, yüzünde okumuş insanların nuru dalgalanıyor. Hatta yabancı dil bile biliyor gibi...

— Hayır, hayır, ne olursa olsun, gazete okumadığı muhakkak!

— Yoksa tanıyor musun?..

— Tanımıyorum ama durumundan anlaşıyor!

— Çok tuhaf adamsın Veli!..

— Belki, fakat tahminim yüzde yüz doğrudur Ali. Eğer gazete okuyan bir bayan olsaydı, milletin askere kışık hediye hazırlamakta olduğundan haberi olur, Köprüden tâ Adaya gidinceye kadar böyle el el üstünde tutmaz, hiç değilse bir yün eldivenin iki parmağını örerdil!...

Aliveli

Tütün piyasası

Önümüzdeki perşembe günü açılacağı bildiriliyor

İzmir 20 (Telefonla) — İzmirdeki Amerikan tütün kumpanyaları tütün mntakalarında tetkiklerini ikmal etmişlerdir. Tütün piyasasının önümüzdeki perşembe günü açılacağı hakkında hususî bir haber alınmıştır. Ticaret Vekâletinin piyasanın açılış tarihini bildirmesi bekleniyor.

İthalât ofisi teşkili muhtemel

Ankara 20 — Kahve, çay, çuval, madeni eşya, deri, manifatura, kâğıd gibi eşyanın memleketle ithal şeklini tanzim ve idare maksadile kurulmuş olan birliklerin salâhiyet ve vazifelerine yeni bir istikamet vermek maksadile tedkikler yapılmaktadır.

Tedkika neticesinde ithalât işlerinde nazım rolünü görececek bir ofis ihdası veya bu birliklerin diğer bazı eşyalara teşkili ile ithalât işlerinin memleket iktisadiyatına daha uygun bir şekilde ifrağı düşünülmektedir.

İngiltereye sevkedilmek üzere Merkez bankasına tevdi olunan efektifler

Ankara 20 (A.A.) — Haber aldığımız göre, İngiltereye sevkedilmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankasına 2 Eylül 940 tarihine kadar tevdi edilen efektif işteklernin kısmı külliisi Londraya vasıl olmuş ve mukabilleri Merkez bankası matlubuna kaydedilmiştir. Merkez bankası, alâkadarları bir mektupla haberdar etmekte ve kendilerine tediyatte bulunmaktadır.

Müteakip tarihlerde tevdi edilen efektifler de Londraya vasıl oldukça Merkez bankasına sahiplerine malûmat verilecektir.

75 yaşında bir kadın mangala düşerek yandı

İzmir 20 (Telefonla) — İki Çeşlikte bir yar. Arife adında 75 yaşında bir kadın evinde yalnız bulunduğu sırada ateş dolu mangalın üzerine düşerek muhtelif yerlerinden yanmıştır.

Ne demeli ?

Bir gazete, neşrine başlayacağı yeni tefrikasının mahiyetini okuyucularına haber verirken: «Harikulâde edebî roman» diyor.

Edebi romanlar «alelade edebî», «harikulâde edebî» diye kısımlara ayrılmadığına göre: «Harikulâde edebî roman!» dememeli;

Sadece «edebî roman!» demeli!

AKŞAMDAN AKŞAMA

Namık Kemal'e dair bazı düşünceler

Sayet hayatta olsaydı bugün yüz yaşını dolduracaktı. Fakat meşakkatli, mücadeleli bir ömür sürdükten sonra, 48 yaşında zatürriyeden ölmüştü. Bugünün ölçülerle henüz pek genç! Halbuki şakaklarına kır düşmüş, lüle lüle saç ve sakalile onu hayalimizde yaman bir ihtiyar, aslan yürekli bir fikir büyük babası telâkki ederiz.

Coğumuzun kendisiyle alakamız, kitaplar yoluyla olmaktan ziyade kulaklarıdır. Böyle efsane kabilden menkulât insanı bazı teferrüatla yanıtırsa da esas yine doğrudur.

Sultan Aziz ferman çıkarıp bu büyük mübariz Kibrasta Mağosa zindanına atmış. Mutlakiyetin son padişahı ise, ismine ikiye edilen bir «Sultan Hamid politikası» ile zahiren mülayim davranmış; kemal'i beş bin kuruş maaşla Midilli'de «ikamete memur», sonra da muhtelif adalarda «menfi mutasarrıf» yapmış. Lâkin bunlar, «Vatandaş Namık Kemal» e reva görülen derece derece eza şekilleridir. Bir edibi — hele hürriyete aşık olan ve: Nê efsunkâr imlîşsin ah ey didar - ı hürriyet

Esir - 4 aşkın olduk gerçe kurtulduk esaretten

Diye de bunu ilân eden — bir edibi; muhitinden koparak, sırada burada süründürmenin netice itibarıyla farkı yoktur. Onun için, halk aklı selimi: «Namık Kemal zindanlarda çürütülüp öldürüldü» diye meseleyi her iki saltanat noktasından basite irca etmiş ki, doğrusu da budur.

O iyi yaratılmış, sporcu (avcı ve binici) Kemal'i mahsullerini tam vermeden kaybetmiş olmak ne büyük ziyandır.

Filhakika, «Osmanlı tarihi» ni tamamlayamamış, «Cezmi» nin ikinci cildini yazamamış, «Evraki perisan» ı da tasnif edememiş. Bunlar ki, rejimlerin fevkinde mesaidi! Abdülhamid, 5000 kuruşluk aylık atıyesine rağmen tarihin tenkidinden kurtulamıyacaktır. Böyle şahsiyetlere ilişkin tekin olmadığını son devründe anlamış gibi, «Bomba», «Sis» ve «Tarihî Kadim» müddüne el sürmemiştir.

Bu nesil, Namık Kemal'i, lâyık olduğu itibar kaidesi üzerine çıkarıyor; onun idealleri ile rejimimizinkiler arasında hayli farklar bulunsa bile her ikisinde aynı müsterek vasıflar olduğunu hissediyor: Şu memlekete, şu halka karşı beslenen sevgi...

Kendisini mukaddesleştiren budur: Doğru olduğu vaktinde icmal ümmet ve sonradan da tarihin akılsız tahakkuk eden bir mücadelenin mübarizi oluşu...

Süphe yok: Namık Kemal'in kalemî irfan meşalelerimizdendir. Gerci ekser eserlerini münevverlerimizin dahi çoğu okumamış bulunuyor. Yalnız zihniyet farkı değil, aynı zamanda sarf ve lisan, inkılapları dolayısıyla, daha yeniler, büsbütün okuyamaz olmasınlar: yazıktır.

Puşkin'in romanlarını sinemaya ceherlerken — aradaki 120 senelik zaman seyrini nazarı itibare alarak — modernleştirmişler. Yeni harfları geçirilen — başta Namık Kemal — eski kuyumetli müelliflerimiz üzerinde de buna benzer bir mesainin sarfedilmesi fikri, yabana atılacak bir tehdit olmasa gerektiler.

Bir orijinal tab'i, bir de elemnis, tam — edilmiş ve mevcut seriate uydurulmuş tab'i ile Namık Kemal Türk ifanına yeniden arz edilebilir. (Vâ - Nâ)

★ Türkiye ile İsviçre arasındaki ticari temasları yapmak üzere ayın 23'ünde İsviçrenin bir mümessili gelecektir.

★ Dün muhtelif memlekete 55 bin liralık mal ihraç edilmiştir. Son hafta içinde fındık ihracatı çoğalmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Tramvay seferleri

Kaldırılacak istasyonlar yakında kararlaşıcak

Tramvay seferlerini halkın ihtiyacına elverişli bir hale koymak için alınacak tedbirleri kararlaştırarak komisyon dün Belediye B. Lütfi Aksoy'un reisiği altında toplanmıştır. Komisyon, tramvay istasyonlarından çoğunu lüzumsuz görmüş, arabaların sık sık durmaması için istasyonlardan bir kısmını kaldırılmasını muvafık bulmuştur. Bu istasyonlardan hangisinin ipka, hangisinin kaldırılacağı tramvay idaresi tarafından tesbit edilecektir.

Ticaret birlikleri umumî kâtipliği

Ticaret Vekâleti birliklerin faaliyetini etrafında izahat vermek üzere Ankara'ya giden birlikler umumî kâtili B. Sallıh Bankoğlu dün İstanbul'a dönmüştür. B. Sallıh Bankoğlu esaleten takas müdürlüğüne tayin edilmiştir. Birlikler umumî kâtipliği vekâletini de ifa edecektir.

Erzak fiyatları

Belediyenin tetkiklerine göre yükseliş miktarı nedir?

Belediye harpten evvelki erzak fiyatlarına şimdiki fiyatları tetkik ve mukayese ettirilmiştir. Bu tetkike göre makarna harpten evvel 28, şimdiki 40; fasulye harpten evvel 23, şimdiki 30; Urfa yağı harpten evvel 130, şimdiki 170; nohut harpten evvel 21, şimdiki 30; pirinç harpten evvel 30, şimdiki 41; mercimek harpten evvel 20, şimdiki 24 kuruştur.

Profesörlüğe terfi eden doçentler

Dr. B. Ekrem Behçet Tezel

Memnuniyetle haber aldığımızı göre Üniversite kulak, boğaz ve burun hastahıkları doçenti kıymetli doktorlarımızdan B. Ekrem Behçet Tezel profesörlüğe terfi etmiştir. Diğer taraftan çocuk cerrahisi doçenti Dr. B. Münir Ahmed, çocuk hastahıkları doçenti Dr. B. Sallıh Şevket ve dahiliye doçenti Dr. B. Nabi de profesörlüğe terfi etmişlerdir.

Taksiler hakkındaki karar

Bir gün çift, bir gün de tek numaralı taksilerin işletilmesi, benzin hususunda tasarrufu teminden ziyade nakliye vasıtası noksanlığı doğurduğuna Belediye bir raporla merkeze bildirmişti. Vali B. Lütfi Kırdar Ankara'ya giden eski vali muavin ve yeni Kars valisi B. Hüdal Karatabana bu işi Ankarada takip etmesini bildirmişti.

Profesör Refik Münir Keskingil vefat etti

Memlekettimizin tanınmış doktorlarından ve umumî meclis âzasından profesör general Refik Münir Keskingil dün vefat ettiğini teessürle haber aldık.

Merhum uzun zamanlar Gülhane hastanesi Başhekimliği yapmış, kadim hastahıklarında ihtisasile tanınmıştı. Cenazesi bugün Gülhane hastanesinden merasimle kaldırılarak Beyazıt camiihinde cenaze namazı kılınıldıktan sonra Edirnekapi şehidliği'ne defnedilecektir. Merhuma mağfirat diler, alsesine taziyetlerimizi sunarız.

Et fiyatları

Tedkikler devam ediyor, kasap dükkânları sıkı tetkik edilecek

İstanbul mntaka ticaret müdürlüğü et fiyatları ve kasaplık hayvanların İstanbul'a yollanış tarzları, istihsal mntakaları hakkında tedkikler yapmaktadır. İzmir, Adana, Erzurumda alâkadarlara tezkereler yazılmış, bu hususta kendilerinden malûmat istenmiştir. Adana, İzmir ve Erzurum vilâyetlerindeki Ticaret Vekâleti mümessilleri ve belediyeler, mntakalarındaki kasaplık hayvan miktarını, sevkiyat şekillerini ve nerelere ne miktarda ne flat üzerinden hayvan gönderildiğini tetkik edecek, elde edecekleri malûmatı İstanbul mntaka ticaret müdürlüğüne bildireceklerdir. Diğer taraftan İstanbul belediyesi de tedkikler yapmaktadır. Ticaret müdürlüğü, birinci ve üçüncü umumî müfettişliklerden de izahat istemiştir.

Piyasadaki her nevi satışları kontrola memur kontrolörlere dün verilen direktifte et satışları ile yakından meşgul olmaları, yüksek fiyattan et satan dükkânların derhal tespit edilmesi istenmiştir. İstanbuldaki et satışları ile Ticaret Vekâleti de meşgul olmakta, tedkiklerinin neticelerinden Vekâletin haberdar edilmesini İstanbul mntaka ticaret müdürlüğünden istenmektedir. Kontrolörler her semtteki et fiyatlarını alacak, mntaka ticaret

müdürlüğüne bildirecektir.

Bir müddet evvel bu hususta tedkikler yapmak üzere kasaplık hayvan mntakalarına İstanbul belediyesi tarafından bir memur yollanmıştı. Memurun hazırladığı rapordan da istifade edilecektir.

Karsta teşkil edilen bir birlik vasıtasıyla Sovyet Rusya kasaplık hayvan mübayaasında bulunmuştu. Halen bu ihracat yapılmamaktadır. Adana ve civarındaki kasaplık hayvanları da Suriye, eskiden olduğu miktarda çekmemektedir. Bu seneki kasaplık hayvan miktarı normal hadden aşağı değildir.

Kasaplık hayvan istihsal mntakalarından, birinci ve üçüncü umumî müfettişliklerden istenen malûmat geldikten sonra flat mürakabe komisyonu kasaplık hayvan sevkiyatı ve satışları hakkında esash malûmat sahibi bulunacak, ona göre hareket edilecektir.

Et fiyatlarının düşmesi bekleniyor

Karaağaç mezbahasından belediye verilen malûmata göre seghrimize yeniden kasaplık hayvan geldiğinden toptan et fiyatlarında cinslerine göre kilo başında 6 - 7 kuruşluk bir düşüklük vardır. Bu itibarla et fiyatlarının düşmeğe başlayacağı temin edilmektedir.

Denizde bir kaza

Kaplan vapuru gaz yüklü bir motöre çarparak batırdı

Ereğli limanında mukayyet olup Nuri kaptanın idare ettiği Şeref motörü dün, Beykozda Şel gaz kumpanyasından 1000 teneye ve ayrıca da 70 varil gaz yüküyle tahmil muamelesini tekemmül ettirmek üzere Arnavutköy rhtumunda Sokoni Vakum kumpanyasının iskelesine yanaşmak istemiştir.

Bu sırada Sadık zadelere ait Kaplan vapuru da aynı yerde manevra yapmakta idi. Mehmed kaptanın idaresinde bulunan Kaplan vapuru bu manevra esnasında Şeref motörüne çarpmış ve motör ortasından ikiye ayrılarak batmıştır.

Vaka saat 17 raddelerinde olmuştur. Şeref motörü yüklediği gazı İzmir'e götürecekti. Gaz dolu teneler ve variller denizin yüzüne çıkmış ve bir kısmı sandallar tedarik edilerek toplanmış ise de dalgalar teneye ve varillerden kısmı azamî uzaklara sürükleyerek kaybetmiştir. Bu tenekelerden bir kısmının bugün denizden toplanacağı ümit edilmektedir.

Kaza esnasında nüfusa hiçbir zayıt olmamıştır. Tahkikat yapıyor.

★ Adliyede yeni mübaşirler almak üzere bir imtihan ıera edilmiştir. İmtihan evrakı tetkik ve tasnif olunduktan sonra yeniden otuz kadar mübaşir kadroya ilâve edilecektir.

Üsküdar tramvayı

Kadıköy - Bostancı arasındaki rayların söküleceği doürü değil

Dün bir gazete, Üsküdar tramvayları Belediyeye geçtikten sonra Kadıköy ile Bostancı arasındaki tramvay hatlarının söküleceğini yazıyordu.

Haber aldığımızı göre Kadıköy'deki tramvay raylarının İstanbul cihetine nakille buraya şimendifer rayı konulması hususunda Belediyenin yaptığı teşebbüsten başka bir karar yoktur. Kadıköy ile Bostancı arasındaki rayların söküleceği haberi asılsızdır.

Dericilerin muamele vergisi

Beş beygirden fazla kuvvetli makine ile çalışan sanayiciler muamele vergisinin çokluğundan şikâyetçi idiler. İktisad Vekâleti bu hususu inceden inceye tetkik etmiş, sanayicileri mağdur etmeyecek formül bulmuştur.

Muamele vergisinin çokluğundan şikâyetçi bulunan sanayicilerin başında dericiler gelmekte idi. Geçenlerde küçük ve büyük deri fabrikatörleri mümessilleri Ankara'ya gitmiş, İktisad Vekâletine bu hususta izahat vermişlerdi. Vekâlet, dericiliği himaye maksadıyla bazı yeni kararlar da vermiştir. Beş beygir ve beş beygir kuvvetinden daha az kuvvetteki makine ile çalışan dericiler kösele işlemekten menedilmiş, kösele işlemeğe beş beygirden daha çok beygir kuvvetindeki makine ile çalışan dericiler memur edilmiştir. Küçük dericiler diğer derileri işleyebileceklerdir.

Tahmil ve tahliye işleri

Diğer limanlardaki fazla vesait İstanbul'a getirilecek

İstanbul limanındaki tahmil ve tahliye işlerinin normal bir şekilde komması imkânlarının tedkik edildiği ve bu işle bizzat Münakalât Vekili B. Cevdet Kerim incedayının meşgul olduğunu yazmıştı. Son aylar zarfında İstanbul'da tahmil ve tahliye faaliyetinin arttığı nazarı dikkate alınarak Vekilin direktifi ile diğer limanlardaki vesaitten bir kısmının birer ikiser İstanbul'a getirilmesi kararlaştırılmış, keyfiyet limanlar umum müdürlüğünden alâkadar liman şubelerine bildirilmiştir.

İzmir limanından bazı vesait İstanbul'a getirilmek üzere yola çıkarılmıştır. Yakında yüz tonluk 15 duba da buraya getirilecektir. İstanbul civarındaki limanlar, ihtiyaçlarından fazla tahmil ve tahliye vesaitini yakında İstanbul'a yollayacaklardır.

Memba suları

Yeni talimatnamenin tatbik edilmesine bağlanıyor

Umumî meclis tarafından kabul edilen memba suları talimatnamesi Sıhhiye Vekâleti tarafından tasdik ve lade edildiğinden Belediye, talimatnamenin hükümlerinin tatbiki için kaymakamlığa tebligat yapılmıştır.

Müstahsillerin veyahud diğer müesseselerin ellerinde bulunan menbalardan Taşdelen, Kocataş, Hünkâr, Göztepe, Sırmacek menbalarında esash tesisat yapılmıştır. Bu tesisatta noksan varsa bunlar tamamlanacaktır.

Emirgânın arkasındaki Kanlıkavak ile Hamidiye suları Belediyenin elindedir. Beykozda Dereseki köyündeki Karakulak menbainın tasarrufu uzun zamandanberi evkafla bu köy halkı arasında ihtilâftir. Mahkemeye intikal eden bu ihtilâf halledildikten sonra bu menbain da ıslahına teşebbüs edilecektir. Belediyenin mal olan Hamidiye ve Kanlıkavak sularının talimatnamedeki hükümlere göre ıslahı için sular idaresine tebligat yapılmıştır.

Hayvanla çekilen nakliye vasıtalarının ücret tarifeleri arttırıldı

Belediye, hayvanla çekilen nakliye vasıtalarının ücret tarifelerini yüzde yirmi nisbetinde arttırmış ve alâkadarlara tebligat etmiştir. Buna sebep saman fiyatlarının artmasıdır.

Parti vilâyet kongresi perşembe günü toplanıyor

Halk Partisi vilâyet kongresi 25 kânunuevvel çarşamba günü saat 10 da toplanacaktır. Kongrede kazalardan seçilen 80 kadar delege ile vilâyet, Belediye erkânı hazır bulunacaklardır. Parti idare heyeti reisi B. Reşad Mimaroglu bir açış nutku söyleyecektir. Kongrenin üç gün kadar sürmesi ihtimali vardır.

Kazanç ve buhran vergilerinin ikinci taksiti

Kazanç ve buhran vergilerinin ikinci taksitini bu ayın sonuna kadar ödemek lâzımdır. Bu müddet zarfında vergilerini ödemeyen mükelleflerden vergiler yüzde on cesasile alınır. Karilerimizden kazanç ve buhran vergisi mükelleflerinin bu hususa nazarı dikkatini celbederiz.

Bir çırpıda

Öteki parmaklar!

Bir Avrupalı muharrir — dünya ufukları gül pembesi renginde iken — uzun bir deniz seyahatine çıkar. Büyük bir transatlantik biner. Mevsim yazın en sıcak zamanıdır. Birçok zamane gençlerinin gayet kısa mayolarla güvertelerde türlü türlü taşkınlıklar yaptığını gören yaşlı muharrir oturur, gördükleri hakkında yazacağı makaleye şöyle başlar:

«Terbiye denilen şey «el» e benzer. Fakat bu elin parmakları sayılamayacak derecede çoktur. Ne yazık ki biz insanlar bu parmakların ancak birkaç tanesini biliyoruz; Aile terbiyesi, mektep terbiyesi, askerî terbiye ve saire... İşte bildiklerimiz bunlardan ibarettir. Fakat ya elin öteki parmakları?.. Meselâ seyahat denilen şey hayatımıza girildikten sonra ortaya bir «seyahat terbiyesi» çıkmıştır. Hattâ bir «transatlantik vapuru terbiyesi» var denilebilir. Çünkü çok büyük bir vapurda seyahat etmenin birçok usulü, erkânı, kaideleri, yapılacak veya yapılmayacak şeyleri olduğunu nazarı itibara almak lâzımdır. Maalesef elin öteki parmaklarına hic dikkat etmiyoruz.»

Bu Avrupalı muharririn garip terbiye tarifini sık sık hatırlarım.

Hakikaten medeniyet ilerledikçe, yeni keşifler yapıldıkça, hayatımızda bazı içtimai değişiklikler olduca bu terbiye eline bir takım yeni parmaklar ilâve edileceği gayet tabiidir.

Meselâ yakın zamana kadar bizim hayatımızda plaj denilen şey yoktu. Plajla beraber bir plaj terbiyesinin teessüs etmesi pek tabiidir değil mi?

Lâkin bazan da — ne yazık ki — hayatımıza pek iyi şeyler giriyor da seneler geçtiği halde bunların âdabı bir türlü teessüs edemiyor.

Meselâ tiyatro denilen şey hayatımıza girdi. Girdi ama hala tiyatrodaki fıstık, fındık gırdıları işitilmiyor. İşte gene «elin öteki parmakları» meselesi...

Evvelki gün gene bana Avrupalı muharririn el tarifini hatırlatan bir hâdiseye şahit oldum. Matbaada yazı yazıyordum. Telefon çaldı. Masamdan kalktım. Epey uzaktaki telefona gittim. Açar açmaz kalın bir ses telefonda beni şöyle çağırdı: — Nevzad... Neredesiniz be?...

Şaşırıldım:

— Affedersiniz, kimi arıyorsunuz? diye sordum... O aksi aksi cevap verdi:

— Nevzadı arıyorum kimi arıyacağım?..

— Her halde yanlışlık olacak... Burada o isimde kimse yok... Siz kimsiniz, neresini arıyorsunuz efendim?..

Aradığı yeri söyledi. Ben yanlış olduğunu bir daha tekrarladım. Özur bile dilemeğe lüzüm görmeden «çat» diye telefonu kapattı. Masama döndüm. Tam yazıya başlayacağım. Telefon!.. Kalktım. Açtım. Aynı ses:

— Nevzad... Ulan Nevzad!..

Karşıdaki zata gene yanlış hareket ettiğini söyledim. Bu sefer de en küçük bir mazeret kelimesi mırıldanmağı bile lüzumsuz buldu. Gürlütlü ile telefonu kapattı. Belki de o esnada küfür bile etmiştir ama duymadım...

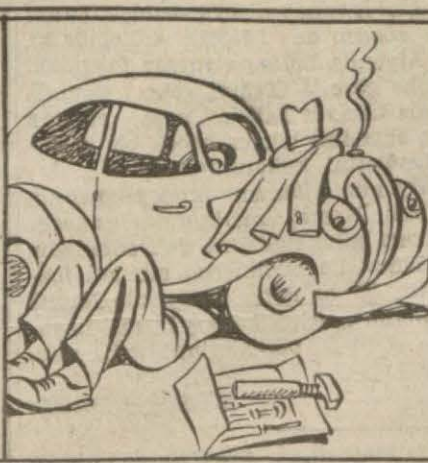
Halbuki İstanbulda telefon tesatı yapılabir otuz seneye yakın oluyor değil mi? Ne dersiniz? «Elin öteki parmakları» meselesi...

Hikmet Feridun Es

Lamartine hakkında konferans

Türkiye turling ve otomobil klübünden: Meşhur büyük Türk dostu ve Fransız edibi Lamartine'in 150 nci senel devriyesi münasebetile birntikânununun 23 ü pazartesi günü, saat 5 te, Üniversite hukuk F. salonunda, reisimiz Reşit Saffet Atabinen, tarafından bir konferans verilecektir.

Bay Amcaya göre ...

— Hayat beşikten mezara kadar bir mekteptir diyenlere hak vermezli Bay Amca...

... Meselâ benim şu elli iki senelik ömrüm hep bir şey öğrenmekle geçti. Malûm mektep yıllarını çıkar, ondan sonra neler öğrendim neler...

... Evvelâ evliliğin ne demek olduğunu öğrendim...

... Sonra çiçek yetiştirmeyi öğrendim...

... Şimdi de ne olur ne olmaz diye motor taminini öğreniyorum. İnsan bir yere giderken otomobili bozulurverse dilinden anlamalı değil mi?...

B. A. — Bindığın otomobil taksit ise bazan istediğin yere gitmemek için de bozulur, öğrenceksen bunun taminini öğren bayım!

Namik Kemalın anası

Afyonkarahisardaki mezar taşı kime aiddir?

26 şevval, 1256 ve 21 kânunuevvel, 1840: pazartesî... Bu tarihe göre bugün, büyük Namık Kemalın doğumunun yüzüncü yıldönümüne tesadüf ediyor.

(Namık Kemal) adle zihinlere gelen ilk fikir, — şüphe yok ki — (vatan) mefhumudur. Ondan evvel (vatan) iğat kitaplarında yazılı, unutulmuş bir kelime; (hürriyet), (millet) ve (inkılâp) tabirleri dillerde dolması memnu tehlikeli lâfızlardı. Bu kelimeleri mefhumlarla, medlûllerle Türk edebiyatına sokan, hayatını bu idealler uğrunda feda eden ve hepsinin fevkinde — seleflerinden ve muasırlarından bazıları gibi — İma ve tevhid yolu ile değil; istibdad, zulme açıkça pervasızca isyan eden Namık Kemal, edebiyatımızdaki mevkînden, nazım ve nesrimize getirdiği yeniliklerden ziyade, bu büyük gayelerin aşkılarla, milyonlarca Türkün vicdanına yıllarca fedakâr bir mürsid olarak hâkim olması itibarile pek büyük bir acamdır. O, bu hüviyetle bir ki, hiç bir kuvvette sarımsıyacak surette milli tarihimizin mefahiri arasında yasıyor.

Türk gençliğinin onun yüzüncü doğum yılı nünasebetle bugün gösterdiği kadrişir aslık, fani hayatında görmediği milletindeki ümmidi feyz in Türk vatanında tahakkuk ettiğini isbat eden en nezih ve asil bir tezahürdür.

Namık Kemalın vatanperverlik, inkılâpçılık edebiyat ve saire bakımlarından şahsiyeti etrafında tahillere yapmak, bütün bu vasıflarının ayrı ayrı mahiyet ve vehcelerini göstermek salâhiyetli kalemlerin işidir. Ben bu geniş mevzuun içinde söz sahibi olmadığuma kanım: Sadece bu büyük adama aid bildiklerimin ve edindiklerimin meçhul kalmasını istemediğimden birkaç satır yazı yazmaya doğru bulum. Henüz hiç bir yerde nesredildiğine tesadüf etmediğim bu bilgileri büyük vatanperverin hususi hayatına ve ailesine taallük eden bazı noktaları tenvir edeceğime eminim.

Namık Kemalın annesi

Evvelâ Namık Kemalın annesi etrafında birkaç gün evvelki bazı gazetelerde ortaya atılan bir iddia üzerinde durmak istiyorum: Afyonkarahisar muhabirinin daha evvel (Akşam)ta gönderdiği halde tedkike mühtaç görüldüğü için neşrinin tehir ettiğimiz bir raktuba göre Afyon İhsesi Fransızca muallimi B. Edip Âli, Namık Kemalın annesine aid, metruk bir camii evlusunda bir kabir taşı bulmuştur. Taşın bir tarafında:

"Ricali devleti aliyyeden Karahisarı şahip muhassılı saadetü Abdüllatif efendinin kerime muhteremeleri" diğer cihetinde de "Cennetmekân Firdavsi âşyan merhum ve mağfura lehâ Fatümetüzzehra hanımın ruhıyçün el-fat-ha Sene 1264 gurrel şevval" satırları mevcuttur.

Muhabirimiz diyor ki: "... Şimdiye kadar büyük vatanperverin annesinin nerede öleceği ve ölümlü tarihi en yakınları tarafından dahi bilinmiyordu. Oğlu Ali Ekrem merhum bile yazdığı Namık Kemal adlı eserinde (... Kemalın validesi henüz genç yaşında iken vefat etti. Kemal iki yaşında anasız kaldı...) diye verdiği noksan malûmatla, büyük annesinin nerede ve ne vakit öleceğini bilemiyor. Bu kitabe, aziz annenin Kemal sekiz dokuz yaşından evvel terketmediğini anlatıyor. Kemalın büyük babası Abdüllatif bey 1263 1264 hicri tarihinde Afyon'da mutasarrıf veya vali vekilliği ile bulunduğundan Kemalın Afyon'da geçen küçüklik hayatına, annesinin münevver ve değerli bir Türk hanımı olduğuna aid vesikalara dair B. Edip Âlinin bir tedvik yazısı nesredilecektir.

Afyon'da bulunan bu mezar taşı, hakikaten Namık Kemalın annesi Zehra hanımına mı aittir? Bunu araştırmak istediğim. Şüphe yok ki şairin ailesine, hususi hayatına aid en salâhiyetli söz sahibi oğlu merhum Ali Ekrem beydi. Babasına aid yazdığı eserde Namık Kemalın çocukluğunun ilk yıllarını taşralarda memuriyetle gezen anne babası Abdüllatif paşanın yanında geçirdiğini hikâye eden mezar taşında yazıldığı gibi paşanın "... Karahisarı şahip muhassılı" olduğuna, binaenaleyh Namık Kemalın annesini Afyon'da kaybettğine dair en küçük bir işaret yoktur. Ali Ekrem merhum, babasının vefatında — benim mevsuken bildiğim doğum tarihine göre — yirmi dört yaşını doldurmuş bir gençti. Babasının temas ettiği her türlü mevzu muhatap olabilecek bir yaşta olduğundan bittabi Kemalın annesinin ölümüne ve öldüğü şehre aid malûmata da malikti. Abdüllatif paşanın Tekirdağ'da, Karsta, Sofyada mütesellimlik yani mutasarrıflık yaptığı hikâye eden Ali Ekrem merhum eserinde diyor ki: (Namık Kemal, sahife: 8)

"Paşa, yegâne kızından ayrılmak istemediği için kendi Tekirdağ mütesellimliğine tayin olununca damadını da beraber alarak Tekirdağ'a götürdü ve işte Kemal orada doğdu. Kemalın validesi henüz pek genç yaşında iken irihai etti. Kemal iki yaşında anasız kaldı. Ve bittabi kayıncıların yanında kalamayan babasından da mahrum oldu. Büyük validesi Mahdûme hanımın yanında bırakıldı..."

Bu satırlardan da anlaşılacağına göre şayed Kemal Tekirdağ'da doğduktan sonra büyükbabası Abdüllatif paşanın memuriyeti buradan başka bir yere,

meselâ Afyon'a nakledilip de Zehra hanım orada vefat edeydi Ali Ekrem merhumun bunu meskût geçmesine imkân yoktu. B. Edip Âlinin Afyon'da bulduğu mezar taşındaki tarihe göre Kemal iki yaşında değil sekiz yaşında annesini kaybetmiştir. Halbuki babasına aid hâtıra ve malûmatın en küçük teferruatında bile titiz davranan Ali Ekrem merhumun Namık Kemal'den ve ondan çok zaman sonra vefat eden Kemalın pederi Mustafa Asım bey merhumdan tevslık etmeden Zehra hanımın kemali iki yaşında öksüz bıraktığını yazmazdı.

Merhumun ailesi erkân ne diyor

Üzerinde durulacak ikinci bir nokta daha var: Afyon'daki mezar taşında Kemalın büyükbabasının ünvanı "efendi" olarak zikredilmiştir. Halbuki Namık Kemal, daha Tekirdağ'da doğmadan evvel, büyükbabası bu şehre (paşa) ünvanını haiz olarak tayin edilmiştir. B. Edip Âlinin "Kemalın Afyon'daki küçüklik hayatına dair malûmat da edindiği ilâve ediliyor.

Namık Kemalın büyük babasıyla do-laşığı yerlerde, meselâ Karsta, Sofyada ve İstanbul'daki çocukluk hayatının enteresan kısımlarını nakleden Ali Ekrem merhum Afyon'dan hiç bahsetmediğine göre B. Edip Âlinin Namık Kemalın annesinin Afyon'daki hayatına dair ne gibi hâtıralar bulduğu merakı şayandır.

Bütün bunlardan başka bu iddianın doğru olması ihtimalini düşünerek Namık Kemal merhumun torunu muhterem bayan, Nahide Büktaşın malûmatını rica ettim. Gerek kendisinin, gerek ablası muhterem bayan Beraat Savut'un Abdüllatif paşanın Afyon'da bulunduğuna ve Namık Kemalın annesini burada kaybettiğine dair aile büyüklerinden muntakıl hiç bir malûmata malik olmadıklarını söyledi. Hususle Abdüllatif paşanın (efendi) ünvanile değil, (paşa) olarak tanındığını ilâve ettiler. Bayan Nahide bu hususta malûmatı olup olmadığını küçük kardeşi B. Numan Menemencioğlundan da telefonla sormak zahmetinde bulundu. Muhterem B. Numan Menemencioğlu Afyon'da bulunan mezar taşını Kemalın annesine aidiyeti ihtimalini kaydı ihtiyatla telâkki edilmesi icap ettiğini, Abdüllatif paşanın Kemalle ve annesile beraber Afyon'da bulduklarına ve Zehra hanımın Afyon'da vefatına dair hiç bir malûmatı olmadığını hemşiresine bildirmiştir.

Bütün bunların fevkinde Kemalın annesinin ölümüne dair bu maruzatı tevslık edecek daha kuvvetli bir delilim var. Onu da ben ifşa edeceğim: Ben de on yaşında iken Rumelinin uzak bir köşesinde anemim kaybetmiş, tahsil etmek maksadile babam tarafından anemim annesile İstanbul'a gönderilmiştim.

İstanbul'a gelince öksüzüğün bütün acılıklarını tattığım bir sırada ruhumdaki maraziyeti teşhis eden amcam Tahsin paşa (Namık Kemalın kayınbiraderi) (*) bu maraziyeti telkin suretile tedaviye ve fikri terbiyeye bilhassa itina etmeğe başlamıştı. Bugün kendisini rahmetle yadettiğim bu zarif ruhlu, cidden münevver ve hal — aşna zat, bir taraftan beni münasip ilâmla tesellî ederken, diğer taraftan istikbalim için beni teşci etmeğe çalışıyordu. Tahsin paşa merhum, ömrünü sonuna kadar derin bir aşk ve hürmetle ağzından ismini düşürmediği erlîstesi Namık Kemal'den bana sık sık bahsedirdi.

Zaten ben, daha çok küçük yaşında iken bile babamın (Namık Kemal) ismini mukaddes bir şahsiyet olarak tavşif ettiğimi itimtimim. Bu itibarla amcamın, eniştesi hakkındaki sözlerini çocukluğumun bütün dikkat ve teccessütle can kulağıle dinlerdim. Ben bu büyük adın delâletiledir ki mektep arkadaşlarımm hepsinden evvel, (vatan), (mesrutiyet), (hürriyet) mefhumlarını öğrenebilmişim.

Amcam bir gün bana demişti ki: — Oğlum, insanlar annelerinin ve babalarının mezarları başında türbedarlık edip yetişmezler. Büyük adamların çoğu, ebeveynlerini küçük yaşlarında kaybetmişlerdir. Meselâ Namık Kemal, henüz kendini bilmez bebek bir yaşta iken annesini kaybetmiş ve tupki senin gibi büyükannesile İstanbul'a gelmiştir."

Amcamın öksüzlüğüme teselli için gösterdiği bu delilin mevzuumuza şiddetle taallüku vardır. Vakiâ Tahsin paşa, Namık Kemalın annesi Zehra hanım merhumun Tekirdağ'da vefat ettiğini sarahaten söylememişti. Fakat bu sözden de istidlâl edilebilir ki, — Afyon'da bulunan mezar taşındaki tarihe göre — Kemal, sekiz yaşında öksüz kalaydı Tahsin paşa, enlyesti için "ekendini bilmez bebek bir yaşta" kelimelerini kullanmıyacaktı.

Afyon'da bulunan mezar taşının Namık Kemal merhumun annesile alakası bulunmadığına dair edindiğim malûmat ile bildiklerim bundan ibaretir. Şimdi ikinci bir yazılı Namık Kemalın meçhul kalmış hususi hayatına aid bazı bildiklerimi daha nakledeceğim.

MUSTAFA RAGİB

(*) Mesrutiyet bidayetinde Şurayı Devlet meclisiye dairesi azalığından tekadid olmuş ve 1916 senesi martında 72 yaşında vefat ederek ablası Nesime hanımın (merhum Namık Kemalın zevcesi) Merkezefendi kabristanındaki mezarı yanına defnedilmiştir.

- 1 -
Hayran izdihamlarla seyredilen
Robert Taylor
la Heddy Lamarr
in 1940 harikası

SEVEN KADIN

- 2 -
Bütün dünyayı görülmemiş kahkaha bombardımanlarına tutmuş olan:

AL E M D A R
Lorel-Hardy
Haydutlar
Arasında
Türkçe sözlü
devam ediyor!..

ÇEMBERLİTAŞ

Sinemasında
Fevkalâde muvaffakiyetle devam etmekte olan
EMİL JANNINGS'ın
yarattığı
ROBERT KOCH
ölümüne karşı savaş
Müstesir şaheseri görmeğe koşunuz. Fırsatı kaçırmayınız.

BUGÜN matinelere kadar
KADIKÖY
OPERA
Sinemasında
Bu mevsimin en güzel Türkçe sözlü ve Şark musikili muazzam tarihi filmi.

BARBAROS
devrinde
VENEDİK
Ayrıca: Arzuyu umumî üzerine:
KALP SIZILARI
Oynayanlar:
CAROL LOMBARD - KAY FRANCIS - GARY GRAND

23 Birincikânun Pazartesî
SARAY Sinemasında
MÜNİR NUREDDİN
KONSERİ
Gışede bilet satışı devam ediyor

Ö L Ü M
Şehrimiz tanınmış hırdavat tüccarlarındar Torkom Haçaduryan kısa bir kastalık neticesi vefat etmiştir. Cenaze merasimi yarınki pazar günü öğleyin saat bir de Beyoğlu Balıkpazarı Ermeni kilisesi üç Horan da kılınıp cenazesi Üsküdar Bağlarbaşı Ermeni kabristanına defnedilecektir.

BUGÜN
SAKARYA
Sinemasında
İstanbul'da ilk defa
CASUS
Hacı Mustafa

Türkistan ve Buharada cereyan eden bir casusluk filmi ilâveten:
Patronum Kocam
CLAUDETTE COLBERT - MELVYN DOUGLAS
Fransızca sözlü hoş bir komedi.
Bugün saat 1 de tenzilâtli matine

Posta İttihadına dahil olmayan ecebl memleketler: Seneliği: 3800 altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565
Yazı işleri: 20765 — İdare 20681
Müdür: 20497

Zilkâ'de 21 — Kasım 44
S. İm. G. Ö. İki. Ak. Yat.
E. 12.51 2.39 7.28 9.48 12.00 1.39
Va. 6.34 8.22 13.12 15.32 17.44 19.22

İdarehane: Babıâli civarı
Acımsuluk sokak No. 13

BÜTÜN İSTANBUL HALKI GÜLMEKTE KIRILIYOR, ÇÜNKÜ DÜNYA KOMİKLER KRALI
ARŞAK PALABIYIKYAN'ın
TÜRKÇE SÖZLÜ
3 AHBAP ÇAVUŞLAR
SİRKE
Şaheserler Şaheseri ile
Seyircileri 2 saat kahkaha ile güldürmektedir.
TÜRKÇE SÖZLÜ nüshası İPEK ve SARAY orijinal nüshası yalnız MELEK sinemalarında
Bugün saat 1 de tenzilâtli matine vardır.

TAKSİM SINEMASINDA Bugün fevkalâde bir program
2 büyük ve muhteşem film birden
1 - Okyanus bekçileri (RALF BELLAMI)
Umumî istek üzerine bu mevsimde en çok beğenilen büyük Şark filmi
2 - Kızıl Rakkaso SALOME
Türkçe sözlü - ve Türk musikili
Bugün saat 1 de tenzilâtli matine.

Münir Nureddin konseri
Güzelde sanatkar Münir Nureddin öntümüzdeki pazartesî akşamı Saray sinemasında bir konser verecektir. Beyoğlu halkının çoktanberi beklediği bu konserin programı güzel Türk musikisini sevenleri memnun edecek bir tarzda tertip edilmiştir. Üstad Münir Nureddine mutad arkadaşları refakat edeceklerdir.

TEŞEKKÜR
Kıymetli şeriklimiz ve aziz ve pek sevgili dostumuz Bay
ALFRED PALUKA
nın ebedi ziyatı dolayısıyla teessürümüze ve derin matemimize iştirak eden ve cenaze merasiminde hazır bulunan muhterem zevata en samimi teşekkürlerimizi arz ederiz.

Alfred Paluka ve şerikleri
TEŞEKKÜR
Şirketimizin müessisi ve pek değerli arkadaşımız Bay
ALFRED PALUKA
nın ebedi ziyatı dolayısıyla teessürümüze ve derin matemimize iştirak eden ve cenaze merasiminde hazır bulunan muhterem zevata en samimi teşekkürlerimizi arz ederiz.

Türk Maadin Şirketi İdare Meclisi İstanbul 21 İlkanun

BUGÜN
SAKARYA
Sinemasında
İstanbul'da ilk defa
CASUS
Hacı Mustafa
Türkistan ve Buharada cereyan eden bir casusluk filmi ilâveten:
Patronum Kocam
CLAUDETTE COLBERT - MELVYN DOUGLAS
Fransızca sözlü hoş bir komedi.
Bugün saat 1 de tenzilâtli matine

Zayı — Galata nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkeremi ve Kihçali yabancı askerlik subesinde kayıtlı, askerlik tezkeremi de beraber kaybettim. Yenilerini alacağımdan eskilerinin hükmü yoktur.
321 tevelliülü Erzurumlu Şehamet Birangör

BÜTÜN İSTANBUL HALKI GÜLMEKTE KIRILIYOR, ÇÜNKÜ DÜNYA KOMİKLER KRALI
ARŞAK PALABIYIKYAN'ın
TÜRKÇE SÖZLÜ
3 AHBAP ÇAVUŞLAR
SİRKE
Şaheserler Şaheseri ile
Seyircileri 2 saat kahkaha ile güldürmektedir.
TÜRKÇE SÖZLÜ nüshası İPEK ve SARAY orijinal nüshası yalnız MELEK sinemalarında
Bugün saat 1 de tenzilâtli matine vardır.

TAKSİM SINEMASINDA Bugün fevkalâde bir program
2 büyük ve muhteşem film birden
1 - Okyanus bekçileri (RALF BELLAMI)
Umumî istek üzerine bu mevsimde en çok beğenilen büyük Şark filmi
2 - Kızıl Rakkaso SALOME
Türkçe sözlü - ve Türk musikili
Bugün saat 1 de tenzilâtli matine.

SÜMER SINEMASININ
Önümüzdeki SALI AKŞAMI, GALA SUARESİ olarak takdim edeceği sevimli, güzel ve altın sesli Yıldız DEANNADURBİN'in
en son ve en mükemmel şaheseri
İLK AŞKI
filmni görmeğe hazırlanınız.

Haftanın yegâne Fransız filmi
Bir Kış Gecesi
nin muazzam ahenlerini... İhtiras cilvelerini... Zalim ve müşfik Dramını... Yaratanlar:
PIERRE BLANCHARD - RENEE St. CYR - GILBERT GIL ve PARIS'in COLONNE ORKESTRASI
SÜMER sineması
seyircilerini hayrette bırakmaktadır. Bilhassa CHOPIN - BEETHOVEN'in parçaları ciddi bir ziyafeti musikiye teşkil etmektedir. İlâveten: Renkli MICKEY MOUSE
Bugün saat 1 de tenzilâtli matine.

Robenson Adası
Okyanusun 1250 mil açığında ıssız bir adada ROBENSON ailesinin uğradığı tüyler ürpertici maceralar. Pek yakında
TAKSİM sinemasında

Yalnız büyük aşklara sahne olan... Daima heyecanlı avantürler yaşanah... Tuna sahilleri birçok filmlere mevzu olmuştu. Fakat:
Bugün LÂLE'de göreceğiniz
ROD SANDOR Meşhur CIGAN Orkestrasının süslediği (Türkçe)
MAVİ TUNA ŞARKISI
Bunlara hiç benzentiyen... Zevkine eş olmayan... Ateşine kanılmayan... Yepyeni bir şaheserdir.
DİKKAT: Bu filmin evvelce bu isimde gösterilmiş olan filmlerle hiçbir münasebeti olmayıp memleketimizde ilk defa gösterilmektedir.
MÜHİM İLÂVE: En son gelen dünya harbinin mühim vakaları (Türkçe) PARAMUNT JURNALDA
Bugün saat 1 de tenzilâtli matine.

BU AKŞAM
TURAN
TIYATROSUNDA
Sinema Tiyatro, Varyete sanatkar N A Ş İ T ve arkadaşları okuyucu SUZAN ve MACAR Varyetesi
SEVDA YOSMASI
Komedi 3 perde. Pazar günü akşamı büyük müsamereyi bekleyiniz.

Tepebaşı dram kısmı
Gece saat 20.30 da
BULUNMAZ UŞAK
Yazan: J. M. Barrie
Türkçesi: Mefharet Ersin
İstiklal caddesi komedi kısmı gündüz saat 14 de çocuk oyunu gece saat 20.30 da
PAŞA HAZRETLERİ

Son sistem gömme kalöriferlerle teshin edilen ve aynı zamanda tasfiye cihazlarla havası daima temizlenen İstanbul yegâne sıhhi ve 2muhteşem sineması
MARMARA
Salonlarında:
AL JOLSON'un
Bütün kalbleri rikkatle titreten
SON BESTE
AYRICA:
Görünmeyen adam aramızda!
Dünyadaki filmlerin en korkuncu
Devam ediyor!..

Kısaca Einstein nazariyesi!

Dün bir münasebetle Meşhur Adamlar Ansiklopedisini karıştırırken çevirdiğim sahifelerden birinde, Alman fizik âlimi Einstein'ın büyük boyda bir resmi gözüme çarptı. Öyle zannediyorum ki ansiklopediler en meraklı kitaplardandır. İnsan onlarda aradığı bir şeyi buluncaya kadar bir çok şeyleri de okumaktan kendini alamaz.

Arzusuyla Almanyayı terk edip Amerikaya göç eden meşhur âlim Einstein'ın meşhur nazariyesinden bahsederken ansiklopedi şöyle diyor:

“Onun asıl şöhretine sebep olan nazariye (zamanın izafiliği) adını taşır. Bu nazariye zamanın mutlak bir şey olmadığı ve geçişinin de daima aynı şekilde bulunmadığı iddialarını ortaya sürmektedir. Ancak yüksek riyaziye bahislerine istinad eden bu nazariyeyi, burada, üç beş satır içinde izah etmek kabil değildir.”

Ansiklopedinin Einstein nazariyesini kısaca izah etmekte gösterdiği imkânsızlık bana, pek muhterem bir dostumuz tarafından nakledilen bir fıkrayı hatırlattı:

Büyük Fransız riyaziye âlimi ve devlet adamı Painlevé Başvekilken bir akşam, bir baloda bulunuyormuş. Bir aralık etrafını saran genç ve son derece şık hanımlardan biri kendisine demiş ki:

— Çoktanberi yüksek muhitlerde (Einstein nazariyesi) denilen bir şeyden bahsedildiğini işitiyorum. Fakat kime sordumsa bu nazariyeyi bana izah edemedi. Siz büyük bir riyaziyecisiniz. Einstein nazariyesinin ne olduğunu bana lütfen bir kaç kelime ile anlatır mısınız?..

Painlevé, uzun söze takatı olmadığı görülen küçük hanıma:

— Anlatırım, demiş, gayet basit! Meselâ farzedelim ki, sizin iki saat sonra bir randevunuz var. Sevgilinizle buluşacaksınız. Fakat ona bir an evvel kavuşmak için o kadar sabırsızlanıyorsunuz ki geçmesini beklediğiniz bu iki saat size dört saat gibi gelir. Gene farzedelim ki, sevgilinizle buluştunuz. Fakat onunla ancak iki saat başbaşa kalabileceksiniz. Siz bu iki saatin geçtiğini o kadar farketmezsiniz ki sevgilinizle beraber kaldığınız iki saat size iki dakika imiş gibi gelir. Küçük hanım, işte Einstein nazariyesi!..

Bir büyük nazariyenin gene bir büyük adam tarafından yapılan bu izahı, âlim olmamayı nefislerine yediremeyenler için cidden şayan istifadedir.

Şevket Rado

KUŞ BAKIŞI:

Napoléonun sözü

Napoléon: «Harp için en lüzumlu şey nedir?» diye sormuşlar. Hiç düşünmeden şu cevabı vermiş: — Evvelâ para, sonra gene para, sonra gene para!..

Napoléonun bu sözlerinin doğruluğu bu harpte bir kere daha sabit olmuştur. Muharip devletlerin harbin iptidasındanberi sarfettikleri para milyarları geçmiştir. Masraf, azalmak şöyle dursun, gün geçtikçe artıyor. İngiltere Maliye Nezareti tarafından nesredilen rakamlara göre İngiltere günde 12,876,000 İngiliz lirası sarfetmektedir ki Türk parası ile 65 - 70 milyon lira emektir. İkincisinin son haftasındaki sarfiyat 90,134,000 İngiliz lirasını bulmuştur. Bir hafta evvel 72,350,000 lira olduğuna göre günde iki buçuk milyon İngiliz lirası bir fazlalık vardır. Almanyanın harp masraflarının da bundan pek aşağı olmadığı, İtalya ile birlikte belki bu miktarı da geçtiği tahmin edilebilir.

Harp masraflarının bu kadar yüksek olması orduların iyesinden ziyade harp malzemesinin büyük miktarda sarfedilmesinden ileri gelmektedir. Atılan güllerle, denize dökülen mayınlar, mitralyözlerin, piyadelerin kullandıkları mühimmat bütün bir yekün tutmaktadır. Bir müddet kullandıktan sonra topların aşınması tayaraların sakatlanması, bütün bu malzemenin yenilenmesini icap ettiriyor. Bu yüzden teçhizat masrafları durmuyor.

Fransanın eski Teslihat Nazırı B. Dautry büyük sanayi erbabındadır. Az zaman iş başında bulunmakla beraber Fransız harp sanayiini tenkid etmiştir. Bu zatın verdiği rakamlara göre 7,5 luk bir topun 10-15 bin liraya mal olmaktadır. Bir sahra topçu alayının teçhizatı (toplar, batarya dürbünleri, mühimmat) 2 milyon liradan aşağı değildir. Ağır bir tank taburunun malzemesi 4-5 milyon liraya mal oluyor.

Bir tümen bir saatlik hücumda 150 - 200 bin liralık mühimmat ve benzin sarfeder. Durmadan ateş eden tayar dafı toplarından bir kısmı 12 dakika bu suretle ateş ettikten sonra işe yaramaz hale gelir. Tayar dafı 7,5 luk bir topun bir şiddetli atımı 150 liradır. Bir kilometrelik bir cepheye beş dakikalık bir mania ateşi 10 bin liraya mal olur.

Bu rakamları gördükten sonra Napoléon'a hak vermemek kabil midir?

KÜÇÜK HABERLER

★ Osman isminde bir sürücünün idaresindeki araba, dün Arapcamlinde Bekir isminde birine çarparken aydın yalanın sebebi olmuş. Polis yaralı hastaneye kaldırmış, arabacı yakalanmıştır.

★ Macaristanın Türkiye ticaret ataşesi B. Çikl Macaristana gitmiştir. Türk ticaret heyeti de salı günü limanımızdan ayrılacaktır. Türkiye ile Macaristan arasındaki ticari münasebetlerin esasları kararlaştırılırken B. Çikl de hazır bulunacaktır.

★ Nezafet amelesinden İbrahim isminde biri, dün Fındıklıdan geçenken şoför Ahmedin idaresindeki taksinin sadmesine uğruyarak yalanmış, polis tarafından tedavi için hastaneye kaldırılmıştır.

★ Dün zabıtaca yapılan seyrüsefer kontrolünde üç şoför sıhhi muayenesiz çalıştığından, bir şoförün karnesi bulunmadığından, üç şoför numaralı kasket giymediğinden, üç şoför de mühürsüz plâka ile sefer ettiklerinden cezaya çaptırılmış, tramvaylar yürürken inip binen on dört kişiden de birer lira para cezası alınmıştır.

Makara fiatleri

Fiat mürakabe komisyonu tesbit edilen makara fiatlerini dün alâkadarlara bildirmiştir. 155 metre siyah beyaz tüfekli makaraların 15 numaraları 13 kuruş, 40 - 50 numaraları 8,5 kuruş, 24 numaraları 12 kuruş, 120 metre zincirli siyah ve beyaz makaraların 16 - 20 numaraları 20 kuruş, 24 - 50 numaraları 18 kuruş, renkliler alelumum 18 kuruş üzerinden satılacaktır.

İrlanda limanlarında tedbirler

Dublin 20 (A.A.) — Serbes İrlanda milli müdafaa nezareti neşrettiği bir emirname ile garp sahillerinde bulunan Galway Sığo limanlarını askeri kontrol altına almıştır. Bu karar, herhangi bir istilâ teşebbüsüne karşı takip edilmekte olan hazırlık siyaseti tedbirlerinden biri olarak telâki olunmaktadır. Fransanın sukutundanberi bütün sahil boyunca hususi müdafaa tedbirleri alınmaktadır. Temmuz bîdayetindenberi Dublin, Cork, Blegotown, Drieranry ve Loughswilly limanları tamamen askeri kontrol altına alınmıştır.

[Yazan: André Maurois]

Zirhlî silâhın büyük teknik mütehasssı general De Gaulle Londrada bir Fransız lejyonu toplamıştı. Bu generalin tasavvurları birçok Fransızları tereddüd içinde bırakmıştı. Bunlardan bir kısmı vatanın bu elim saatlerinde en birinci vazife Fransanın birliğini muhafaza etmek olduğuna hükmetmiş, bir kısmı ise mütarekeyi tanıtmaktan imtina ederek general De Gaulle'ün hareketine iltihak etmiştir.

Londra ile Fransanın yeni hükümet merkezi Bordo arasında açığa karşılıklı ithamlar yapılmıştır. Bu münakaşaların doğurduğu lüzumsuz acı hislerden derin teessür duydum. İtidale sevk etmek için iki tarafa da tavsiyelerde bulunmuştum. Lâkin bir fayda vermedi.

İngiltere artık münhasıran kendisinin müdafasını tanıtmış olduğu düşünüyordu. Mayıs İngilterenin Fransaya sevk edilmek için کافی derecede iyi teçhiz edilmiş fırkaları yoktu. Lâkin hazırda İngiltere bir milyondan fazla asker temin etmişti. Bu milyonluk ordu Almanların bir istilâ ordusuna karşı İngilterenin topraklarını müdafaa için کافی derecede hazırlanmış bulunuyordu.

İlk defa Kanadalılar ve Avustralyalılar İngilterede bizzat harbetmekle hazırlanmışlardı. İngilteredeki yolları boyunda ve şehirlerde umumiyet üzere müstahkem mevkiiler tesis edilmekte idi.

Fransadaki müthiş tecübelerden ders alan İngiliz baş kumandanlığı sivil ehaliye Almanlar tarafından İngilterenin her hangi bir tarafına hücum yapıldığı takdirde yer ve yurdlarını terketmemeleri ve lüzumu halinde mitralyöz ateşine yollarda peyda olan düşman askerlerini temizlemeleri için emir vermişti.

İngilterede her köyde Alman paraşütçülerine karşı harekette bulunmak üzere mahalli birer müdafaa

FRANSA harbi nasıl kaybettii?

İngiltere, Fransız ordusunun mağlûbiyetinden yılmadı, kendini müdafaaaya hazırlandı

Amerikaya giderken Oran hâdisesinin vâpurda nasıl haber aldık?

teşkilâtı kurulmuştur.

İngilterenin her tarafında yeni bir azim ruhu hüküm sürüyordu. Fransız ordusunun mağlûp olması ve İngilterenin kendi emniyetinin tehlikede kalmış İngilterede müthiş bir yıldırım darbesi tesiri yapmıştı. Lâkin İngiliz milleti bütün tarihindeki her vahim buhranda görüldüğü veçhile cesaretiyle kaybetmemiştir. Çünkü tehlikeyi suur ve idrâk kendisinde yeni kuvvetler doğurmuştur.

Amerikaya hareket

2 Temmuzda İngilteredeki Fransız askerî heyeti beni askerî vazifelerden terhis etti. İngiltere ile Fransa arasında hiç bir muvasala ve irtibat kalmamış olduğundan ve diğer taraftan yakın bir zamanda Harvard üniversitesinde bir sıra konferanslar vermiş evvelce taahhüd etmiş bulunduğumdan Amerikaya gitmeğe karar verdim.

Bindiğim vapur İngiltereden Kanadaya çocuklar kafilasını götürüyordu. Geminin güvertesinde binlerce çocuk, geminin ve dolayısıyla kendilerinin muhafazası için yerleştirilmiş olan topların etrafında oynuyorlardı.

Gemiye saffiharp kruvazörü Revenge ile iki muhrip refakat ediyordu. Dünya haberleri iki güverte arasında dâvura asılan bültenle yollara bildiriliyordu. Bir sabah burada Şimali Afrikada Oran civarındaki Merselkebi'de İngiliz ve Fransız donanmaları arasında bahri bir büyük muharebenin vukubulduğunu bildiren müthiş haberi okudum.

Haftalardanberi benim peşimi bırakmayan belâ ve musibetlerin en korkuncu bu haber olmuştur. Aslen Fransız olmakla beraber yirmi senedenberi İngilterenin samimi dostu idim. Bu haber karşısında anası ile babası birbirinden ayrılmış bir evlâd vaziyetine düştüm.

Yüreğim vicdanıma: «Haklı olsun, haksız olsun gene vatanımız manasını ifade eden İngiliz darbemesel. My Country right or Wrong diyordu. Lâkin aksilimim birbirine bu kadar şiddetle lâzım olan İngiliz ve Fransız milletleri arasında peyda olan bozuşma ve katî alâkadar acı acı şikâyet ediyordu.

Güvertenin korkuluğuna dayanak köpükler içindeki denize ve yanı başımızda bizimle beraber sakinane mesafe kateden muhteşem harp gemisine uzun uzadıya baktım. Gemideki yolculuk arkadaşım İngilizler benim iztirabımı ve elemlemini takdir ediyorlar ve bir söz söylemeksizince yanından geçiyorlardı.

Şu anda birdenbire ismi yukarıda geçen İngiliz münekkidi Desmond Mac Carthy'nin bana söylemiş olduğu şu sözler hatırlama geldi:

«Dünyada neler olursa olsun biz, bizim gibi sadık kalan dostlarımızı hiçbir zaman unutmuyacağız.»

Bu esnada Revenge'in kulelerinden birinden bir alev işaretinin parıldadığı gözüme ilişti. Koca saffiharp gemisi ziyadar nokta ve çizgilerle bize anlaşılmayan bir mesaj veriyordu.

General Dentz

Fransanın yeni Suriye fevkalâde komiseri General Dentz'in Sofyaya vasil olduğunu ve İstanbul tarîkile Suriyeye gideceğini dün Sofyadan gelen telgrafa atfen yazmıştık. General Dentz evvelce Maginot hattı merkez grubu kumandanı, sonra Marsilya kumandanı idi. İstanbula geleceği gün henüz belli değildir.

Günün Ansiklopedisi

Avlonya

Avlonyanın İngiliz donanması tarafından bombardıman edildiği bildiriliyor.

Avlonyanın Slavcası Avlona, İtalyancası Valona, Arnavutçası Vloradır. Aynı ismi taşıyan bölgenin merkezi olan bu şehir Adriyatikte, yine kendi adını taşıyan körfez üzerindedir. 9000 nüfusu vardır. Bütün bölgenin nüfusu 53460 kişidir.

Bu şehrin bir ailesi Osmanlı imparatorluğunun ve Arnavutluğun tarihinde meşhurdur. Vlorâ hanedanı bu havalinin asilzadeleri oldukları için bizde de «Avlonyalı» diye şöhret almıştı.

Bunlarda: Ferid paşa 1851 de Yanyada doğdu, 1914 de tedavi için gittiği San Remo'da öldü. Gazi Osman paşanın kâtibi, Konya valisi ve Rumel islahat komisyonunun reisi idi; 1903 de sadrazam, 1909 da Dahiliye Nazırı, 1911 de âyan reisi olmuştur. Müstakim bir zattı.

Kuzeni olan İsmail Kemal 1848 de Avlonyada doğdu, 28 teğrisinisi 1912 de Arnavutluk istiklâlini ilân etti ve Arnavutluğun 1913 Londra konferansında tanınmasına kadar muvakkat hükümeti idare etti.

Vlorâ ailesi, Gördös fatihi Sinan pasaya mürtehi olur. Bunlar Anadolu gelip o havalıyı fetheden kumandanların ahfadıdır.

HAFTALIK PIYASA

Tuna nehrinin donmasının tesiri — İhracat maddelerimizin vaziyeti

Son günlerde Tuna nehrinin bazı yerlerinin donmasını, dış ticaretimizde bir hadise diye kaydedebiliriz. Acaba Tuna nehrinde buzlar teşekkülü, nakliyatın felce uğraması bizi ne dereceye kadar alâkadar edebilir? Bu suale cevap vermek için, bu bahis üzerinde biraz durmak lazımdır.

Normal ticaret yolları, bilhassa deniz yolları kapandıktan sonra ihracat eşyamızın mühim bir kısmı Tuna yolile sevk edilmektedir. Bu yol vasıtasile bizden mal alan memleketler Macaristan, Almanya, İsviçre, Çekoslovakya'dır.

Nakliyat en ziyade, limanımıza gelen Macar bandıralı Tuna vapurları ile yapılmaktadır. Bilhassa Macaristanla yaptığımız ticaret, bu Tuna vapurları vasıtasile kabil olmaktadır. İsviçre ihracat yaparken, mallarımız Tunanın son iskelesine kadar vapurlarla nakledildikten sonra oradan demiryoluna aktarma edilecek, Stettin limanına kadar sevk edilmektedir.

Nehir nakliyatı, kara nakliyatına nisbetle ucuz olduğu için, Tuna yolu ihracat eşyamızın en müsaid gelen bir ticaret yolu'dur.

Tuna nehrinin donması üzerine, ihracat eşyasını sevk etmek için yeni tedbirler ne olabilir? Pek tabii olarak, biz, bu satırları yazmadan evvel de, ihracat tacirleri bunu düşünerek, ona göre hareket geçmişlerdir. Netekim birkaç gündenberi ihracat malları, Sirkeçiden vagonlarla yükletilmektedir. Daha doğrusu buna imkân aranmaktadır. Çünkü kâf: derecede de vagon yoktur.

Bazı tacirler de, mallarını Bulgaristanın Burgaz limanına sevk ederek, orada demiryollarına teslim etmektedirler.

Acaba, Tuna yolunun donması, ihracatımız üzerine ne gibi tesirler yapabilir? Henüz bu tesirler hakkında katî bir hüküm vermek doğru değildir. Fakat Tunanın buzları içinde kalmış, bizden ziyade, iktisadî mukadderatı Tunaya bağlı olan memleketleri alâkadar eden bir hadisedir.

Balkan memleketlerinden ham madde alan Almanya bu hadiseden endişe edebilir. Macaristanın Balkan memleketleri ve Türkiye ile olan ticarî mübadeleleri azalabilir. İsviçre bile kısmen olsun bu hadiseden müteessir olabilir.

Bize gelince, Tuna yolu, Türkiye'nin yeğâne ihracat yolu değildir. Akdeniz yolu vasıtasile Yunanistan, Suriye, Filistine, cenup liman-

ları vasıtasile Mısra kadar ihracat imkânları mevcuttur. Karadeniz yolu vasıtasile Köstence, Burgaz, Varna limanlarına yapılan ihracatla, Basra yolu, İstanbul - Odesa yoluna da, dış ticaret münasebetlerimizde büyük roller oynamaktadır.

Bu itibarla, Tuna yolunun donması, bizi fazla alâkadar eden bir hadise diye telâki edilemez.

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Bu hafta içinde İstanbul limanından yapılan ihracatın kıymet itibarile yekünü 3 milyon lirayı tecavüz etmektedir. Tuna yolu donmadan evvel, Macaristan İsviçreye olan ihracatımız artmıştı. Meselâ hafta içindeki günlerden birinde, 150 bin liralık ihracatımız 94 bin liraya yalnız İsviçreye idi. Bu malların ekserisini tiftik, susam, kuzu derisi, yağlı tohumlar gibi maddeler teşkil etmekteydi.

Macaristana gönderilen ihracat eşyası arasında da fındık, tiftik büyük bir yekün tutmaktaydı. Hafta içinde İsviçre de kuzu derisi, kuru meyva gönderilmişti.

İsviçre fabrikaları, kuzu derilerinden eldiven, pilot ceketi yapmaktadırlar İsviçlilerin daha fazla mal alacaklarından, hattâ deri fabrikâtorlerinden mürekkep bir heyetin Türkiyeye geleceğinden bahsedilmektedir.

Romanyaya gönderilen mallar arasında portakal dikkate değer bir yekün tutmuştur. Neticede, portakal ihracatı lisansa tabi tutulmuştur. Fakat mandalina ihracatı serbes olduğu için, bu maddenin ihracatı artmıştır. İstanbul mintaka ticaret müdürlüğü, mandalina ihracatının da lisansa tabi olup olmayacağını Ticaret Vekâletinden sormuştur. Henüz bu suale cevap gelmediği için ihracat hararetle devam ediyor.

Hüseyin Avni

Hastanın davetine gitmemiş mi?

Beyoğlu Belediye hekimlerinden biri Galatadaki bir hastanın davetine icabet etmediği için hastanın bir müddet sonra öldüğü iddia edilmiştir. Bu iddia üzerine Belediye sihhiye müdürlüğü müfettişi işe el koymuştur.

Hekimin iddiasına göre Belediye hasta nakliye otomobili telefonla edilecek hekim çağırılmış, fakat biraz zaman sonra yeni bir telefon haberiyle hastanın öldüğü haber verildiği için hekim gitmeğe jüzüm görmemiştir. Sihhiye müfettişi, şikâyet edildiği gibi hekimin daveti vukuunda hastanın imdadına koşup koşmadığını tahkik edecektir.

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

İki portakal bir kaç milyonu kurtardı!

Romanya kasabalarından birinde çıkan bir büyük yangında Ziraat bankası ve civar köylülerin biriktirdikleri paraların muhafaza edildiği kasalar da yanmıştır. Enkaz kaldırıldığı zaman gayet iri çelik kasaların içindeki kâğıd paraların hep kül olduğu görülmüştür.

Yalnız küçük tasarruf sahiplerinin paraları muhafaza edildiği kasadaki paraların kasası pek mükemmel ol-

madığı halde yanmamış olduğu hayretle görülmüş ve bunların sahiplerine teslim edilmiştir.

Bu kasanın muhtevası yanmaması garib bir tesadüf eseridir. Yangın çıkmadan evvel veznedar öğle yemeği için sabahleyin evinden getirdiği iki portakalı kasaya koymuştur. Portakalların rutubeti kâğıd paraların kavulmasına mâni olmuştur.

Amerikada grip salgını

Amerikadan bildirildiğine göre Hollivutun yanındaki Los Angeles'te, havalaların karma karışık gitmesinden dolayı büyük bir grip salgını çıkmıştır. Hastalık çok tehlikeli bir vüsat almıştır. Gelen haberlere nazaran grip salgınına tutulanların adedi 55 bini bulmuştur. Mount Sinay hastanesi doktorlarının ve hastabakıcılarının ekserisi de bu salgına tutulmuşlardır. Mekteplere devam eden çocukların

yüzde otuzu gripten hastalanmıştır. Yalnız bir mektepte hastalanan çocukların adedi 1400 ü, hasta öğretmenler de 800 ü bulmuştur.

Los Angeles hapisanesinde mahkûm 2,100 mahkûmdan 400 ü de gripten muztarıptır. Şimdiye kadar 70 kişisi ölmüştür. Pasifik Okyanusundaki diğer Amerika şehirlerinde de grip salgını vardır.

Jan Kubelik öldü

Dünyanın en büyük viyolonistlerinden biri olan Jan Kubelik 60 yaşında olduğu halde Bohemyada ölmüştür. Kubelik yalnız büyük bir viyolonist değil, aynı zamanda maruf bir bestekâr idi. Kubelik 1880 senesinde Prag civarında küçük bir kasabada doğmuştur. 40 sene evvel buradan kemanle çıkmış ve bütün dünyada büyük bir şöhret kazanmıştır. Kubelik; Sarasate, Kreisler sınıfın-

dan pek mutena bir viyolonist idi. Kemanından dökülen nağmeler, büyük bir rikkat ve hassasiyetle inlerdi.

Bu büyük sanatkâr son zamanlarda sağ elinde romantizmadan muztarip olduğu cihetle, memleketi Bohemyaya çekilmişti.

Jan Kubelik, İstanbulluların da meçhulü değildir. Sekiz on sene evvel şehrimizi ziyaret etmiş ve burada verdiği bir kaç konserle musiki sevenleri mestetmişti.

Muhtaç talebelere yardım

İstanbul okullarında okuyan yoksul çocuklara yardım cemiyetleri birliği 940 yılı kongresini dün parti vilâyet merkezi binasında akdetmiştir. İttifakla tasdik edilen idare heyeti raporuna ve hesap cedveline göre birlik 1939 - 1940 devrinde ilkokullarda okuyan yarımdan muhtaç çocukların ihtiyaçları için

88012 lira sarfetmiştir. Bundan başka kongrede hayırevevlerden para yardımından başka ticarethanelerden yiyecek, giyecek talep edilmiş ve bunların muhtaç çocuklara doğrudan doğruya tevzii şeklinde ileri sürülen bir teklif de kabul edilmiştir. Yukarıdaki resim çünkü toplantıda alınmıştır.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE Sinema karanlığın- dan bilistifade

Biri kadın, iktisat erkek üç abhap Beyoğlunda yürüyorlardı. Faika sor- du: - Bu gece nereye gidelim?... Ne yap- pam acaba? Kocası Rüstem gülerle: - İlahi!.. Hep böyle söylersin; san- ki neticede başka birşey yapacağm- şız!.. İşte malum: Lokantada ailece- le yemeğimizi yiyip dokuz seansa- na bir sinemaya yetişeceğiz!.. Her seferki- gibi... Asıl mesele filmi seçmek... Rüstem - Faika allesinin en yakın ve asla ayrılmaz dostu olan Ali Rıza: - Bakm, şu filmi medhediyorlar... Ona gelmiş... - diyerek, «Arkadaş kari- sı» ilânının önünde durdu. Reklâm tarzında yapılmış foto- grafırlara baktılar: - A... Pekâlâ... Pek münasip... Gell- riz... - Haydi böyleyse lokantaya... Gördü- nüv mü işte... Tahminim gibi çıktı... Eyvâ! «Bu gece nereye gidelim?...» Monra yallah sinema...

Sinemaların mevzuu inkişaf ediyor: Paul, Henriette'ye: - İtirafı müskül... Fakat seni sev- yorum işte... - dedi. - Bunca zaman- danberi kalbimde gizlediğim bu sırrı nihayet meydana vurmağa karar ver- dim... Henriette: - Ah bunu niçin bana söyledin?... O güzel arkadaşlığımız bozulacak... Zaten zihnimin bir köşesi hep seni düşünürdüm; fakat hislerimi kendî kendime bile itiraf edemedim... - diye cevap verdi; ve Paul: «Ah Henriette!» ederken genç kadın heyecanla: «Peki ama, kocama karşı vaziyetimiz?... Senin vaziyetin?... Benimki?... Yarab- bi! Yarabbi!.. Keske ebediyen bu sırrı yüreğimde saklasaydın... Şimdi bütün hayatımız alt üst oldu... Üçümüzünkü del.

Birbirlerinin yüzüne derin ve ma- nidar bir nazarla baktılar: - Seni seviyorum, Henriette! - Ya ben?... Ya ben Paul!.. Ve uzun bir buseyle öpüştiler. Galeriden bir külhanbey, sesli filmi bir duşuk gürtülüğe galeyana getir- di: - Püpppppphhhh... Gültüşenler, «ts!» diyenler oldu... Arka sırada bir bay: - Aman, ne terbiyesiz insanlar var... Bir bayan: - Hem de filmin en zevkî yerinde böyle şeyler yapıyorlar... Buse hâlâ devam ediyordu ki, Faika, sol bacağın dürtülüğünü duydu... Hafifce dönüp baktı.

Karanlıkta Ali Rızanın profil... San- ki orahı değişmiş gibi, pürdikkat filmi seyrediyor... Tuhaftır... Erkek, şimdî artık bir kolunu iyice onun kücağına koymuş okşuyor. Faika şaşırıyor; mahcubiyetle önüne baktı... Gayri tabii bir şekilde filmi seyre devam etti... Amma artık birşey anlamıyordu. Zira kendinin şu esnada kahraman olduğu macera, beyaz perde- deki mevzudan çok daha enteresandı. Kocasının arkadaş, kendi on senlik ahabası, evlerinin haftada üç beş gün muntazam müdavimi Ali Rıza!.. Böyle birdenbire?... Ve bu şekilde. Acaba filmin verdiği heyecandan mıydı?... Onların da hayatı bu Hen- riette'le... Paul'ünkine benzemiyor mu?... Doğrusu Ali Rızayı beğenirdi... Fakat onun kendisine karşı böyle bir his beslediğini düşünmemişti. Erkeğin enil itmek?... Cesaret ede- medi... Fevkalâde hümet ve takdiri buna mâniydi... - Hem niçin?... - diye düşündü. - Zaten Rüstem son günlerde pek de kabalaktı... Şunun cesasını vermek de fena olmayacak... Ve romanın müteakib kısmını zih- ninden şimşek süratle geçirdi: Ali Rıza zengin, yakışıklı... Hele Rüsteme kıyasla... Şayad muhabbeti esası ise, ondan ayrılarak ötekine varı- rdı bile... Beyaz perdeden Henriette hıçkır-ıyor:

- Seni istiyorum... Senses yapamı- yacağım... Beni al... Evine götür... Gö- tür beni... Götür... Kucagındaki taziyik ve hareket artı- yordu. Faika, dizini hafifçe sola doğru ilerletti... - Bu gece, hayatımın dönüm nok- tası... diye düşündü. Ve Ali Rıza bu sırada: - Hayret... - diyordu. - Demek Fa- ka beni seviyorsun... Tıpkı filmdeki- gibi... Halbuki ben kendisini fevkalâde bulmama rağmen bu geceye kadar böyle bir imkân aklımdan bile geçir- memiştim... Fakat artık, ok yaydan fırlamış bulunuyor... Ciddiden Rüsteme karşı fecl vaziyet amma, kabahat ben- de değil... Mukadderat böyle istedi... Hem kârata geçen sene üç bin lirami batırdı... Falkayı da kaç kere aldattm- mı?... Dur bakalım, şu meseleyi na- sıl hallederim?... Benden istediği yeni krediyi veririm... Kuru bakla taahhü- dünü yerine getirmek üzere Ankara- ya gider... Biz de İstanbulda serbes kalı- rız... Olur şey değil bu Falka... Ner- min ellerle dizimi bir okşuyor ki... - Ve bu nermin eli tutmak istedi. Hafifçe sağa doğru baktı... Rüstem film- le meşgul... Falkanın profil de kümi- dadı! Azıcık ve yan gözle baktı. Perde- den akseden ziya sayesinde, Ali Rıza, bu bakıştan bir aşk ifadesi sezer gibi oldu. Eline gene kadının kuru kü geldi... Yu- musak tüyleri biran sıvazladı, okşadı... Birdenbire: - Hırlı!.. - Miyav... - Ve elektriklerin yanışi ile beraber, iki taraftan birden: - A... - Kedi imiş meğer... - Bak, Rüstem, koskoca bir kedi kücağına çıkmış... Yarısı benim üstü- mde, yarısı Ali Rıza beyde... - Pst... İğrenç kedi... - Ne de saklı... Pst... Haydi defol... Hç de iğrenç, saklı olmayan hay- vancığı yere attılar. Sirtına da, hın- la birer tekme indirdiler... Hayalleri, bir miyavlama ile, dağı- ldı, gitti. Kadın: - Olacak şey miydi zaten?... Ben de amma aptahm... diye düşündü. Erkek: - İmkân mı vardı?... İnsanın zih- ninden neler de geçebiliyor!.. diyecek içini çekti. Rüstem, yanından geçen gazozcu- yu durdurmuştu: - Soğuk birşey içer mısınız?... Hele sen mutlaka bunun üstüne bir bardak su içmelisin, Faika... Korkmuşa benziyorsun!.. Betin benzin çumuş... Müellifi: (Vâ-Nâ)

Atatürk koşusunun programı İstanbul atletizm ajanlığından: 1 - Atatürk koşusuna 27/12/1940 cuma günü saat 17 de Taksim- deki âbide önünden başlanacaktır. 2 - Atletler, soyunmak üzere 16.30 da Taksimdeki bölge bina- sında bulunacaklardır. 3 - Koşu yolu şöyledir: Abide, Taksim jandarma komutanlığı, Taşkılla, Küçükçiflik, Muhabere okulu, Taşkıl, Gazhane, Dağcılık klübü, Abide. 4 - En çok koşucu ile iştirak edip yarışın hitamına kadar birinci gelebilen takım Atatürk kupasını alacaktır. 5 - Yarış ilk atletin varışından on dakika sonra nihayet bulacaktır. Bundan sonra gelecek olanlar hiç bir tasnife dahil olmayacaklardır. 6 - Ferdi tasnifte birinciden üçüncüye kadar madalya ve takım tasnifinde 4 kişilik takıma bayrak verilecektir. 7 - Ankarada yapılacak Ata- türk koşusuna iştirak etmek üzere bölgemizden seçilen Hüseyin Al- bayraktar, Rıza İşman, Habip, Artan Semerciyân, Mafidisân atletizm ajanlığına müracaatları teliğ olunur.

İkinci devre lig maçları başlıyor

Fenerbahçe - Galatasaray yarın Şeref stadında karşılaşıyor

Devamlı yağmurların sahaları bozması yüzünden geçen hafta te- hire uğrayan lig maçlarına havalar tekrar bozmadığı takdirde yarın Şeref ve Fenerbahçe stadlarında devam edilecek ve bu suretle birin- ci devresi nihayet bulan liglerin ikinci devresi başlamış olacaktır. Müsabakaların bidayetinde tan- zim edilen fiktüre tuhaf bir tesadüf neticesi olarak şampiyonlukta rol oynayabilecek ayardaki klüpler başlangıçta karşı karşıya geldikleri cihetle birinci devrede olduğu gibi ikinci devrede de ilk üç hafta ligin en mühim maçları yapılacak ve bundan sonraki maçlar ehemmiyeti- ni yarı yarıya kaybedecektir. Maamafih geçen haftaki karşı- laşmaların tehiri Beşiktaş - Fener- bahçe gibi şampiyonluğu tayin ede- cek gibi müsabakayı en sona bırak- tığı cihetle bu devrenin müsabakal- arı, bu iki takımın birisi takımdan yürüdüğü takdirde nihayetine kadar heyecanını muhafaza edecek gibi görünmektedir. Yarınki karşılaşmaların en müh- imi hiç şüphesiz Fenerbahçe - Ga- latasaray maçıdır. Ayrıca Şeref sta- dında Beşiktaş - Kasımpaşa, Vefa - Topkapı, Fener stadında Beykoz - İstanbulspor, Süleymaniye - Beyoğ- luspor maçları yapılacaktır. Senelerdenberi yaptıkları her karşılaşma ile spor muhitini günler- ce alâkadar eden Fenerbahçe - Ga- latasaray klüpleri senenin ikinci res- mi maçını yarın Şeref stadında yap-acaklardır. Türk sporunun doğ- masına âmil olan bu iki güzide klü- bümüz yapacakları müsabakalar hakkında evvelden yürütülen tah- minleri altüst edecek dereceler el- de ettiklerine müteaddit defalar şahit olduğumuz cihetle yarınki karşı- laşma hakkında da tahmin yürüt- meyi doğru bulmamaktayız. Yarın her iki tarafın bugünkü kadrosunu gözden geçirmek faydalıdır. Son günlerde her iki takım en güzide iki oyuncusunu kaybetti. Memleketimizin yetiştirdiği en tek- nik oyuncuların Galatasaraylı Bo- duri ümid edilmedik bir anda ebe- diyen aramızdan ayrıldı. Atletizmde Türkiye'nin göz bebeği olan ve fut- bolda takımını galebeden galebeye ulaştırın Fenerbahçeli Melih ceza heyeti tarafından 9 ay müddetle boykot edildi. Yerleri pek kolay, kolay doldurulamayacak bu iki kıymetli oyuncu için her iki takımında tadilat yapılması tabiidir. Haber aldığımız göre Fenerbah- çe, kadrosuna ceza alan bir atlet futbolcusunun yerine diğer bir at- leti ikame edecekmiş. Bu atlet fut- bolcu 939 senesi 100 ve 200 metre Balkan şampiyonu Muzafferdir. Galatasaray ise çoktanberi ta- kımda oynamayan Cemili sağıçce alar- ak Salâhaddini solıçe geçirecek ve bu suretle Bodurinin boğlusunu dol- duracaktır. Her iki klübü de can alacak mevkilere yeni iki oyuncu getirmesinin takımları lehine olup olmayacağını şimdiden kestirmek kehanet olacağına göre ancak maçı görmekle bu merakımız zail ola- caktır.

Her iki takımın bundan başka esası bir değişiklik yoktur. Yarın Faruğun tekrar Galatasaray müda- faasında yer almasını bu karşılaş- mada mühim rol oynayacağını da ilâve etmek lâzımdır. Maçın diğer bir hususiyeti de Fe- ner - Galatasaray taraftarlarından fazla ligin başında giden Beşiktaş- ılıların da bu müsabakanın neticesi- ni heyecanla bekledikleridir. Puan vaziyetinde ikinci gelen Fenerlilerin Galatasaray'a takılması Beşiktaş- ılıları katı surette şampiyon yapacak- tır. Her iki takımın şimdiki kadar yaptıkları maçları nazarı itibare alırsak avantajı daha fazla Fener- bahçe lehine görmek icap etmekte- dir. Çünkü sarı lacivertlilerin kolay- lıkla kazandıkları bazı takımlar kar- şısında Galatasaraylılar çok güçlük çekmişlerdir. Maamafih bu hiçbir zaman Fener - Galatasaray maçı- dan evvel katı bir hüküm yürüt- mek için bir miyar değildir. Ta- kımda yer alacak oyuncuların o- günkü haleti ruhiyeleri maçın neti- cesini tayin edecek ve âşabına hâ- kim olan taraf maçı kazanacaktır. Günün diğer karşılaşmalarında Beşiktaşın Kasımpaşaya galebesi normal ise de bu galibiyet diğer ta- kımlara karşı kazanılan galebeler kadar kolay olmayacaktır. Siyah beyazlıların fazla enerji sarfetmele- ri lâzımdır. Vefa - Topkapı maçı, Vefalıların Beykoza karşı düşükleri ihmali tekrarlamaçılarını ümid ederek Vefa lehine görmekteyiz. Fakat Topkapılıların çok enerjik oyuncu- larına malik olduğunu da unutmamak gerektir. Fener stadındaki Beyoğluspor - Süleymaniye maçı daha geçen hafta Galatasarayla berabere kala- rak kuvvetini isbat eden Beyoğlu- sporcuları kazanması tabiidir. Sü- leymaniyelilerin müdafaaa ehem- miyet vererek çalışmalarını lehlerine olacaktır. Aynı staddaki Beykoz - İstanbul- spor maçı kuvvetlerin müsavî ol- inası yüzünden enteresan geçecek- tir. Her iki takım için bugünden galebeyi kestirmek imkân dahilinde değildir. Ancak fırsatından istifa- edemesini bilen ekip galebeyi ken- di tarafına çevirebilecektir Vefalı- ları karşı kazandırların müsabaka Beykozuluları daha avantajlı göster- mektedir.

SAZİ Tezcan Cumratesi günü Beşiktaş Şeref sta- dında yapılacak maçlar: İstanbul Erkek mektepleri futbol lig heyeti başkanlığından: Darüşşafaka lisesi - İstanbul Er. lı- sesi saat: 13.30, hakem: Hüsnü. Kabataş lisesi - Galatasaray lisesi saat: 14.45, hakem: Hüsnü.

Yurddas' Eline geçen her şeyin kıymetini bil. Ulusal ekonomi ve arttırma kurumu

ÂŞIK GARİP

Tefrika No. 157 Yazar: İSKENDER FAHREDDİN Demişlerdi. Garib, gemide bu yolcu- ları buluşna çok sevinişti. Kumaş tacirlerinden biri Âşık Garib- be sordu: - Tebrize gidip ne yapacaksın? - Orası benim memleketimdir. Ben orada doğdum. - İstanbul nasıl geldin?... - Karadan. - Çok uzun yol. - Tam altı ay sürdü. Gözüm yıldığı için, bu sefer de denizden gideyim de- dim. - Tebrize ne iş görürsün? - Bir demirci çırağı idim. Türk or- dusu Tebrize aldıktan sonra, Türklerle beraber İstanbul'a geldim... Denizci ol- dum. Bir yıl kadar donanmada kaldım. Kumaş taciri gülmeğe başladı: - Donanmada çalışan bir adamı deniz tutar mı? - O zaman alışmışım. Ondan sonra beş buçuk yıl İstanbul'da oturdum. Hamlasımım... - Hakkın var. İnsan sık sık denize çıkmazsa gemi sallanmağa başlıdığı zaman başını koyacak yer arıyor. - Tıpkı ben de öyleyim. Şimdi salı- antı durdu. Neredeyiz? - Samsuna geldik. - Burada çok kalacak mıyız? - Çabuk gitmek mi istiyorsun? - Evet. - Acele bir işin mi var? - Evet Tebrizden Tiflisse gideceğim. Ve orada evleneceğim. - Öyleyse hakkın var! Yarın sabah hareket edeceğimiz umuyorum. - Ya rüzgâr çıkmazsa?... - O zaman rüzgârı bekleyeceğiz. - Rüzgârın çıkmazsa çok uzar mı? - Sonbahar mevsiminde bir iki gündün fazla fasala vermez. Yarın de- dilse öbür gün hareket ederiz. Âşık Garib biraz kendine geldikten sonra güverteye çıktı. Samsuna uzak- tan baktı: - Şahsanem! Sana yaklaşıyorum... Allah her adımında bir kolaylık gös- teriyor. Şimdi de karşına birkaç Tebrizli yolcu çıktı. Beni yollarda yalnız bırakmayacaklar. Onlarla birlikte ge- leceğiz. Tanrı beni koruyor. Seņ ne âlemdesin acaba? diye söyledi. Âşık Garib memleketine yaklaştık- ça, Şahsaneme olan sevgisi artıyor ve içineki ateşin gittikçe alevlendiğini duyuyordu. Garib güverteden başını enginlere uzattı: - Ey coşkun dalgaları arasında bize ecel teti döktürsen Karadeniz! Sen de biliyorsun ki, şu teknenin içinde, yedi yıl çile doldurduktan sonra sevgi- lisine koşan bir âşık var. Eğer onun yolundan alıkoşar ve sevgilisine ka- vuşturmazsan, Tanrı senden razı ol- maz! Allah: «Ben, abes ve lüzumsuz hiç birşey yaratmamın» diyor. Elbette sen de boş yer yaratılmadın! Eğer nasibini bizim teknelimizden almak istiyorsan, benim miden o kadar büyük, ve biz o derece küçük mahlûklarız ki, hepimizi yutsan bile doymazsın! Bana merhamet edin, coşkun dalgaları! Bana acıym! Tiflisse babası ölen sevgi- lim beni bekliyor... Beni ona ulaştır- rın!

Orduları durduran kadın Edirne sarayında, Bizansın fet- hinden. 30 yıl önce geçen ve bir aşk macerası ile biten yeni tefrika- mızda yakında başlayacağız.

Orduları durduran kadın Edirne sarayında, Bizansın fet- hinden. 30 yıl önce geçen ve bir aşk macerası ile biten yeni tefrika- mızda yakında başlayacağız.

Kadının Zaferi Müellifi: P. de Coulevain Tercüme eden: (Vâ - Nâ)

Kendisi üçten sonra hiç evinde bul- lunmaz... Hollanda otellerinin ad- reslerini bana verecek... Charley: - Hazır gitmişken lebeden büt- ün malumatı ondan alın... Böyle- likle seyahatimiz kolaylaşır. Ben de aşığı ineyim... Sizi arabanıza bin- direyim... - Hacet yok... Yaya gideceğim. Hava pek sıcak değil... Yürümeye ihtiyacım var... Bayan Ronald'a bu fikir geldiği sırada genç bir Romalı, - kont Sant' Anna - dostu ile birlikte Voisin lokantasında yemeğini bitir- mişti; bir gün evvel bir randevu verdiği anısını hatırlıyordu. Saatine baktı: - Ooo... Bir buçuk olmuş ya- hu... Senden ayrılmak mecburiyetin- deyim... Bir araba alacaktım... Şimdi gitmek lâzım... - dedi ve çıktı.

Hélène, Continental otelinden an- cak on, on beş adım uzaklaşmıştı ki İtalyan, sigarasını yakmış, lokanta- dan çıkıyordu. İkişi farkında olmaksızın, mu- kadderatın tayin ettiği şu dakikada, şu yerde karşılaşılıyorlardı. Birbirle- rinin hayatlarında müessir olacak- ları. Kont Sant Anna, Rivoli cad- desine saptı. Havanın güzelliği ona- da yürümek arzusunı verdi. Sigara- sını tütürüp ilerlerken, nazarları bayan Ronald'a takıldı ve artık on- dan ayrılmadı. Genç kadın, aşık bej bir tayör giymişti. Ceketini çıkı, etekliği dar olduğu için vücudünün bütün şekli ortaya çıkmıştı. Şapkasının arkasın- dan lüle lüle sarı saçları insana böy- le tabii bir rengin nasıl olabileceği hayretini veriyordu. İtalyan, kendi kendine: «- Koket olacak!» diye düşün- dü. Adımlarını sıklaştırdı. İleri geçti

ve geri dönüp genç kadını teklifsiz- ce süzdü. - Hayır, ecebi olacak... - dedi. - Fakat amma da güzel ha...» Bu intibahı aldıktan sonra, geri kaldı. Takibe başladı. Amerikalı kadın, kendi memleke- tinde olduğundan ziyade Avrupada kadınlığını belli eder. Hele Pariste sokakta gezerken beğenilmek onun zevkini okşar. Memleketinde mev- cud olmayan bu zevki haricte arar. Takip edilen bir Fransız kadını şaşırır. Namuslu ise buna kızar bile. Amerikalı kadın, namuslu dahi ol- sa, bundan dolayı memnun kalır. Hattâ adınımlarını yavaşlatmak, bir vitrin önünde durarak takipçiyi ce- saretden yitirmek yolunu tutar. Erkek, ona hitap etmeğe kalkarsa, kadın soğuk bir nazarla onu tepeden ter- nağa kadar süzer, başından savar. Bu macerayı evinde kakhahalarla anlatır; izzetinesfi pophohlendiği için memnuniyet duyar. Bayan Ronald da güzel olduğu için boyuna takip edilir. Erkekleri evvelâ helile kıskırtır; sonra, mu- sallatlarına kızdırır. Parise, «ahlâsız gehir!» derdi. Takip edilmenin mü- sebbibi kendi olduğuna dair onu

rengele, vücudün güzisi ile o de- rece alâkadar olmuştu ki, ara- ba almak için ziyaret edeceği dükkânın önünden geçerken içeri gir- meği dahi unuttu. Bayan Kevins, Zafer takımın yak- nımında oturuyordu. Hélène, bu evin önüne gelince durdu. Zili çaldı. Erkek, bir dakika, kaldırım üz- erinde kalakaldı. - Acaba burada mı oturu- yor?... diye düşündü. Kadın içeri girmişti. Sant' Anna, kendini tutamadı. O da içeri girip kapıcıya: - Deminki bayan burada mı oturuyor? - diye sordu. Kapıcı kadın evvelâ muhabetına itimadsızlık baktı. Fakat onun cen- tilmen hali olduğunu görünce: - Burada oturmaz efendim... Misafirdir... - dedi. Bayan Kervins'in misafir odaları, sokağa nazırdı. Hélène, pencere- den baktı ve kendini beğenen ada- mın orada durduğunu gördü. Bun- dan dolayı öyle dalgınlaştı ve sinir- lendi ki, ev sahibinin Hollanda hakkında verdiği izahatı pek baş- tansavma dinledi. Ziyareti bitince, bayan Ronald, merdivenleri inmeğe başladı. Fa-

İstanbul Levazım Âmirliği satın alma komisyonu ilânları

122,100 ve ayrıca 30,000 kilo kuru ot alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/12/940 salı günü saat 14 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin teminatları belli saatte komisyonuna gelmeleri. (723 - 11851)

Metre
20,900 50 milimetrelük çanta omuz seridi.
40,000 26 " tüfenk askı seridi.
52,000 21 " kaput bağlama seridi.
42,200 28 " çanta omuz seridi.
14,400 30 " çanta omuz baskı seridi.

Yukarıda yazılı beş kalem serid 23/12/940 pazartesi günü saat 14 de Tophanede İst. Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 26,698 lira ilk teminatı 2002 lira 35 kuruştur. Nümuneleri komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (725 - 11853)

Kilosuna 2950 kuruş fiat konulan 25 kilo nitrad darjan alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 23/12/940 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Kati teminatı 110 lira 62 kuruştur. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (729) (11893)

Cür'et romorkörünün makina ve teknesi tamir ettirilecektir. Pazarlıkla eksiltmesi 23/12/940 pazartesi günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Makinenin keşfi 113 lira kati teminatı 17 lira. Teknenin tamirâtı 480 lira kati teminatı 72 liradır. Keşif ve şartnamesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (728) (11892)

Beherine 500 kuruş tahmin edilen 9000 adet bakır karavana müteahhid nam ve hesabına alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/12/940 çarşamba günü saat 15,30 da Tophanede İst. Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 3375 liradır. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (736) (11894)

Altı ayını ikmal etmiş bir tay satılacaktır. Talpiplerin 25/12/940 çarşamba günü saat 11 de Topçularda At pazarında İst. Lv. Âmirliği satış heyetine müraacaatları. (741 - 12004)

Kilosu 7 kuruş tahmin edilen 30 ton kuru ot müteahhid nam ve hesabına alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 27/12/940 cuma günü saat 14,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Kati teminatı 315 liradır. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (743 - 12006)

Kilosuna 7 kuruş tahmin edilen 30 len 20 ton toz şeker alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 27/12/940 cuma günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Kati teminatı 1140 liradır. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (740 - 12003)

5 ayını ikmal etmiş 2 tay satılacaktır. Talpiplerin 27/12/940 cuma günü saat 11 de Şüküdar At pazarında Lv. Âmirliği satış heyetine müraacaatları. (742 - 12005)

60.000 adet bir. 58.000 adet iki. 20.000 adet beş santimetre küplük boş cam ampul alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 27/12/940 cuma günü saat 14 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin teminatları belli saatte komisyonuna gelmeleri. (744 - 12007)

2000 ve ayrıca 8000 adet zincir yular sapı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 26/12/940 perşembe günü saat 15,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Beherinin tahmin bedeli 140 kuruştur. 2000 adedinin kati teminatı 420 lira 8090 adedinin ilk teminatı 840 liradır. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (745 - 12008)

Beherine 3 lira tahmin edilen 500 adet tahta izgara alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 23/12/940 pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 300 liradır. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (733) (11926)

Beherine 17 kuruş 75 santim tahmin edilen 15.000 adet ip yular sapı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/12/940 salı günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 199 lira 60 kuruştur. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (731) (11924)

40.000 metre kaneviçe alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/12/940 salı günü saat 14,30 da Tophanede İst. Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin teklif edebilecekleri nümunelerle ve ilk teminatları belli saatte komisyonuna gelmeleri. (732) (11925)

Behir kilosu 60 kuruş tahmin

Beynelmillel sergilerde (Rekabet kabul etmez erişilmez bir kuvvet) unvanını alan

ÇAPAMARKA müstahzaratı

Yurdumuzun kıymetli san'atkâr aşçıları da büyük takdir ve hayranlıkla karşılamaktadırlar. ÇAPAMARKA müstahzaratı mutlak huzur ve sıhhatinizi temin eder. İsrarla ÇAPAMARKA isteyiniz.

DEVİR

Ali Faiz İşcan ve İhsan Ahmed Gökçay Kollektif Şirketi ünvanı altında icrayı ticaret eden müessesenin 16/12/940 tarihinde Ali Faiz İşcan'a tamamen devir edilmiş olduğuna ve işbu tarihten itibaren İhsan Ahmed Gökçay'ın müessese ile hiç bir alakası kalmadığı ilân olunur. Ali Faiz İşcan

BELSAMİTOL

İdrar yolları, iltihabı, had ve müzmin Belsoğukluğu, idrar zorlukları, mesane ve prostat iltihabı ve böbrek hastalıklarının tedavisinde tesiri çabuk ve katidir. Eczanelerden israrla BELSLMİTOL arayınız.

Beoğlu yerli askerlik şubesinden: 939 senesinde Maçka Palas kapı 1. No: 14 de oturan 3. sınıf muamele memuru Mustafa Asım Oğ. Ali Cevat (17174) çok acele şubemize müraacaatı ilân olunur.

Açık Arttırma İle Fevkalâde Satış

1940 Birincikânunun 22 nci Pazar günü sabah saat 10 da Beoğlunda. İstiklal caddesinde Sovyet sefareti tam karşısında Suriye çarşısının 3 numaralı dairesinde mevcut ve şehrimizin maruf emlak sahiplerinden birine aid gayet zengin eşyalar açık arttırma ile satılacaktır. Yanları vitrinli bir büfe, bir dressuar 1 masa ve sandalyalardan mürekkep gayet zarif asri yemek oda takımı; 3 adet Bizote Sengoben aynalı bir dolap, bir tuvalet ve 2 Komodinodan mürekkep Paris işi Sire Som Ceviz Louis Kenz yatak oda takımı; 3 parçalı Amerikan sistem deri kanape takımı, biri gayet büyük 2 adet İstoriu kartonier, meşhur bir heykeltraşın imzasını taşıyan ersalsız büyük bir Bronz heykel; hakiki Şam işi mozaik oyun masası; 36 parçalı beyaz maden çatal bıçak takımı, kristal Bakkara su takımı ve 40 parçalı bir tabak takımı; fil dışından, bronzdan, İtalyan, Fransız, Kanton ve Japon Porseleninden mamul hayli vazolar, tabaklar ve biblolar; kadife vesair perdeler; üstü kristalli, ministr yazıhanesi; eski ve asri elektrik avizele nayit tablolar ve Gravürler; Mayun masif Fransız oyun masası; Bronz kare karyoialar; bir veyahud 3 kapılı aynalı ve aynasız hayli dolaplar; güzel bir kütüphane; masif mayun tek koltuklar; aynalı büyük Jardiniyer; yemek oda sandalyaları. asri güzel bir divan, 3 parçalı asri salon takımı vesaire. Meşhur Kelvinatör markalı elektrikli yepyeni bir buzdolabı. Anadolu halıları. APARTIMAN DAHI KIRALIKTIR.

edilen 1000 kilo mühür kurşunu alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/12/940 salı günü saat 15,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 45 liradır. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (734) (11927)

Beherine 47,5 lira tahmin edilen 6 parçadan ibaret başlık, paldum, kolan, göğüsük, ip yular sapı ile beraber 5000 adet mamul tevhid semeri alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/12/940 çarşamba günü saat 14,30 da Tophanede İst. Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 13,125 liradır. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (735) (11928)

Beherine 17 kuruş 75 santim tahmin edilen 15.000 adet ip yular sapı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/12/940 salı günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 199 lira 60 kuruştur. Nümunesi komisyonunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyonuna gelmeleri. (731) (11924)

Behir kilosu 60 kuruş tahmin

Ufak bir vapur veya büyük bir motör

Kömür nakli için kiralanmak üzere aranıyor. Alakadarları: 2044 numaralı posta kutusu adresine mektupla müraacaatları.

SANTA

Herkes, bilhassa çocuklar tarafından alınması gayet kolay ve müessir bir müstahzardır.

BARSAK SOLUCANLARINA

Karşı gayet tesirlidir. Barsak Solucanlarının büyüklükte ve küçüklükte sebep olacağı tehlikeler göz önüne alınarak Solucan hastalıklarında bunu kullanmaları faydelidir. Hekimlerimize ve halkımıza tavsiye edilen bu müstahzar her eczahanede bulunur. Reçete ile satılır. Kutusu 25 kuruştur.

Çatalağzı Elektrik santrali Şantiye Müdürlüğünden :

Çatalağzında yapılacak hafriyat ve tesviye işleri kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır. İşin keşif bedeli 40.000 lira ve muvakkat teminatı 3.000 liradır.

İstekliler, aşağıdaki evrakı Ankarada Eti Bank binasında şantiye müdürlüğünden beş lira mukabilinde alabilirler.

- 1 - Eksiltme şartnamesi
- 2 - Mukavele projesi
- 3 - Hususî Fenni şartname
- 4 - Termin cetveli
- 5 - Umumi fenni şartname
- 6 - Vahidi fiat cetveli

Eksiltme 27/12/940 tarihinde saat 15 de ANKARADA

Eti Bank binasında şantiye müdürlüğü tarafından yapılacaktır. Münaakasaya gireceklerin en geç iki gün evvelinde bu işi yapabilmek iktidarında olduklarına dair şantiye müdürlüğünden bir ehliyet vesikası almaları lazımdır.

Kaymaklı Lokum 130, Kestane şekeri 120, Tahin helvası 50, Saray baklavası 110, Şam baklavası 90

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Ticaretaneleri
Merkezi: Bahçekapı Hamidiye caddesi.
Subeleri: Beoğlu, Karaköy, Kadıköy, Kahire Mısır.

KIZILAY GEMİYETİNDEN: ENSULİN GELDİ

Cemiyetimiz tarafından celbedilerek gümrükten çıkarılan Ensülün müstahzarı piyasaya çıkarılmıştır. Halkımızın eczanelerden reçete ile tedariki ilân olunur.

Tasarruf etmek. isteyen biri...

Kunduraların tabanlarını korumak için çoraplarını yırtıyor.

Fakat ucuz lâmba mübayaâ etmek suretile aynı şekilde hareket edenler de değildir. Bu ampulların ne derecede daha pahalıya çıktığı elektrik faturası ödenildiğinde tezahhür eder.

Hakikî bir tasarruf yapmak isterseniz daha az cereyan istihlakına mukabil en bol ışık veren TUNGSRAM ampullarını almalısınız.

TUNGSRAM

EN AZ PARAYA - EN BOL AYDINLIK

BOURLA BİRADERLER
İSTANBUL ANKARA İZMİR

Şirketi Hayriyeden

DİKKAT

Ahval dolayısıyla kara nakil vasıtalarının azlığını göz önünde tutan Şirketi Hayriyede Sayın halkın istirahatini temin ve yolculuklarını teskil için Kış tarifesinde Bebek, Arnavutköy, Kuruçeşme, Ortaköy, Beşiktaş ve Köprü arasında azimet ve avdet seferleri olarak 42 postanın tertip edildiği ilân olunur.

Sayın yolcular bu seferleri muhtevî hususî tarifeyi yukarıda yazılı iskele gişelerinden meccan-ın alabilirler.

1 0 4 1 KÜÇÜK TASARRUF HESAPLARI İKRAMIYE PLANI

Adet	Lirank	Lira
1	2000	= 2000.-
3	1000	= 3000.-
2	750	= 1500.-
4	500	= 2000.-
8	250	= 2000.-
35	100	= 3500.-
80	50	= 4000.-
300	20	= 6000.-

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda taliinizi de denemiş olursunuz.

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuraya dahil edilirler.